

FORBINDELSERNE MELLEM EUROPA-PARLAMENTET OG DE NATIONALE PARLAMENTER I EU

ÅRSRAPPOR
2017

Europa-Parlamentet

DA

PARLAMENTERI DEN EUROPÆISKE UNION

Den Europæiske Unions funktionsmåde bygger på et repræsentativt demokrati.

751 MEPs

Borgerne repræsenteres direkte på EU-plan i Europa-Parlamentet.

Medlemsstaterne repræsenteres i Det Europæiske Råd af deres stats- eller regeringschefer og i Rådet af deres regeringer, der selv er demokratisk ansvarlige enten over for deres nationale parlamenter eller over for deres borgere.

De nationale parlamenter bidrager aktivt til, at Den Europæiske Union fungerer tilfredsstillende ved...

...at blive holdt orienteret af EU-institutionerne og ved at få tilsendt udkast til lovgivningsmæssige retsakter.

...at sikre, at nærhedsprincippet respekteres.

...at deltage i evalueringsmekanismernes for området med frihed, sikkerhed og retfærdighed og medvirke ved det politiske kontrol med Europol og evalueringen af Eurojust.

...at deltage i procedurer til revision af EU-traktaterne.

...at blive underrettet om ansøgninger om medlemskab af EU.

...at deltage i det interparlamentariske samarbejde mellem de nationale parlamenter og med Europa-Parlamentet.

Europa-Parlamentet og de nationale parlamenter tilrettelægger i fællesskab og fremmer et effektivt og regelmæssigt interparlamentarisk samarbejde inden for Unionen.

En konference af parlamentariske organer med ansvar for EU-anliggender kan forelægge Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen de bidrag, som den finder hensigtsmæssige. Denne konference fremmer endvidere udveksling af oplysninger og bedste praksis mellem de nationale parlamenter og Europa-Parlamentet.

Årsrapport 2017

**Forbindelserne mellem Europa-Parlamentet og
de nationale parlamenter i EU**

Dette er en publikation fra Europa-Parlamentets Direktorat for Forbindelser med De Nationale Parlamente, der er en del af Europa-Parlamentets Generaldirektorat for Ledelsestjenesterne.

Direktør: Katrin Ruhrmann, katrin.ruhrmann@europarl.europa.eu

Kontorchef, Enheden for Institutionelt Samarbejde: Pekka Nurminen, pekka.nurminen@europarl.europa.eu

Kontorchef, Enheden for Lovgivningsmæssig Dialog: Jesús Gómez, jesus.gomez@europarl.europa.eu

Manuskript færdiggjort af: Diana Ciuche, diana.ciuche@europarl.europa.eu

Manuskriptet er afsluttet 27. april 2018.

relnatparl@ep.europa.eu
www.europarl.europa.eu/relnatparl

Alle billeder og illustrationer © Den Europæiske Union, 2018.

Direktoratet for Forbindelser med De Nationale Parlamente rådgiver de politiske organer, medlemmer og Europa-Parlamentets sekretariat i forbindelse med deres institutionelle samarbejde og lovgivningsmæssige dialog med de nationale parlamente. Det yder støtte til interparlamentariske aktiviteter, bidrager til gennemførelsen af traktatens bestemmelser om interparlamentarisk samarbejde i Europa-Parlamentet og leverer ekspertise gennem hele den lovgivningsmæssige cyklus samt andre af Europa-Parlamentets politiske ressortområder.

Direktoratet for Forbindelser med De Nationale Parlamente fungerer som videncenter for oplysninger om nationale parlamente og giver Europa-Parlamentets administration oplysninger om bedste praksis i nationale parlamente. Det repræsenterer Europa-Parlamentet i det interparlamentariske samarbejdes administrative netværk. Det administrerer forbindelser med de embedsmænd, der repræsenterer de nationale parlamente i Bruxelles og opretholder tætte forbindelser med deres forvaltninger.

ÅRSRAPPORT 2017
INDHOLDSFORTEGNELSE

Forord af Europa-Parlamentets næstformænd med ansvar for forbindelserne med de nationale parlamenter	7
1. Rapportens baggrund.....	9
2. Centrale udviklingsforløb og tendenser i det interparlamentariske samarbejde.....	11
2.1. De nationale parlamenters rolle i debatten om fremtiden for EU og Det Forenede Kongeriges udtræden af EU	11
2.2. De nationale parlamenters rolle i styrkelsen af kommunikationen med borgerne om EU-spørgsmål	12
2.3. EU's fremtid som global partner inden for rammerne af de aktuelle globale forandringer	13
2.4. Fælles parlamentarisk kontrol med Europol: status for de praktiske aspekter	15
2.5. Den eksterne dimension af migrationen	16
2.6. Interparlamentarisk samarbejde om institutionelle anliggender	17
2.6.1. Interparlamentarisk samarbejde om Europa-Kommissionens årlige arbejdsprogram.....	18
2.6.2. Interparlamentarisk samarbejde om gennemsigtighed i EU's beslutningsproces.....	18
2.6.3. Gennemførelse af traktatens bestemmelser om de nationale parlamenter	19
3. Institutionelle parlamentariske organer.....	19
3.1. Konferencen af de Europæiske Parlamenters Europaudvalg (COSAC)	19
3.2. De årlige og uformelle konferencer for parlamentsformændene i Den Europæiske Union (EUSC).....	21
4. Interparlamentarisk dialog.....	22
4.1. Den Europæiske Parlamentariske Uge og den interparlamentariske konference om stabilitet, økonomisk koordination og regeringsførelse i Den Europæiske Union (IPC SECG)	22
4.2. Interparlamentarisk samarbejde om udenrigs- og sikkerhedspolitik (IPC CFSP/CSDP).....	23
4.3. Interparlamentariske udvalgsmøder (ICM'er) og andre interparlamentariske møder.....	24
4.4. Bilaterale besøg fra nationale parlamenter i EU til Europa-Parlamentet.....	25
5. "Mekanismen for tidlig varsling" og "uformel politisk dialog" – Protokol nr. 1 og 2 til Lissabontraktaten	26
5.1. Mekanismen for tidlig varsling	26
5.2. Uformel politisk dialog	28
5.3. Et kig på nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet	28
6. Værktøjer til informationsudveksling og netværkssamarbejde.....	30
6.1. Det Europæiske Center for Parlamentarisk Forskning og Dokumentation (ECPRD)	30
6.2. Den Interparlamentariske EU Informationsudveksling (IPEX)	31
6.3. Andre værktøjer og netværk.....	32
7. BILAG	34
BILAG I – COSAC-møder – emner og hovedtalere 2017.....	34
BILAG II – Interparlamentariske møder arrangeret af Europa-Parlamentets udvalg i Bruxelles i 2017	35
BILAG III – De nationale parlamenters besøg hos Europa-Parlamentet (inklusive videokonferencer) 2017 ..	37
BILAG IV – Data om mekanismen for tidlig varsling	40
BILAG V – Det Europæiske Center for Parlamentarisk Forskning og Dokumentation (ECPRD).....	42

Forord af Europa-Parlamentets næstformænd med ansvar for forbindelserne med de nationale parlamenter

Som næstformænd med ansvar for forbindelserne med de nationale parlamenter glæder vi os over at præsentere Direktoratet for Forbindelser med De Nationale Parlamenter aktivitetsrapport for 2017.

Denne årsrapport giver et overblik over de seneste aktiviteter og begivenheder relateret til det interparlamentariske samarbejde med EU's nationale parlamenter og indeholder en detaljeret beskrivelse af sidste års aktiviteter og initiativer.

2017 var på mange måder forandringens år, ikke mindst for de interparlamentariske forbindelser.

Vi glæder os over, at samarbejdet mellem Europa-Parlamentet og de nationale parlamenter hele tiden udvikler sig. Der er gjort store fremskridt med hensyn til at skabe et robust partnerskab, der er baseret på tillid og gensidigt samarbejde.

Det er denne vision, der er drivkraften for os i vores arbejde. Det inspirerer os til at gribe nye muligheder for formelt og uformelt samarbejde og gøre en ekstra indsats for at intensivere vores dialog.

I 2017 fortsatte debatten om migration og grænsekontrol, brexit, vækst og konkurrenceevne. Højt på dagsordenen for de interparlamentariske møder stod også sikkerheds-, udenrigs- og forsvarspolitikken, Den Økonomiske og Monetære Union, den europæiske søjle for sociale rettigheder, det digitale indre marked, beskæftigelse og investeringer.

De europæiske borgere viste fornyet tillid til EU's fremtid efter lavpunktet i 2016.

Der er på parlamentarisk plan enighed om, at de aktuelle udfordringer skal løses sammen, samt om at genoplive drøftelserne om en stærkere og mere forenet Union. Disse områder af gensidig interesse er afgørende for at skabe et fælles fokus i vores interparlamentariske samarbejde.

På det institutionelle område blev der fokuseret på Europa-Kommissionens årlige arbejdsprogram samt på gennemsigtighed i EU's beslutningsprocesser. Der blev også gjort fremskridt i debatten om den fælles parlamentariske kontrol med Europol, hvilket med al tydelighed viser, at det bliver stadig vigtigere med den parlamentariske kontrol af EU's forvaltningskapacitet.

De nationale parlamenter, som er grundlaget for demokratiet i EU, spiller en vigtig rolle i den løbende debat om Europas fremtid med hensyn til at samarbejde med regeringerne for at forme og påvirke denne debat. På trods af de forskellige holdninger er det vigtigt at undgå fragmentering. Naturligvis skal de nationale parlamenter føre effektiv kontrol med deres egne regeringers EU-relaterede aktiviteter, og dette er afgørende for at sikre forbindelse mellem arbejdet på rådsplan og på nationalt parlamentarisk plan.

At sikre borgernes opbakning til reformer er vigtigt og en udfordring, som vi sammen skal løse. Parlamenterne er dem, der bedst kan sætte borgerne i stand til at tage ejerskab over, hvad EU repræsenterer, og forstå den værdi, som EU tilfører vores liv. Det er nu vigtigere end nogensinde at styrke parlamentarismen. Det er afgørende, at de nationale parlamenter og Europa-Parlamentet lægger sig fast på, hvilke kerneværdier der skal fokuseres på.

Vi ser nu frem mod et år med nye udfordringer.

I maj 2019 skal de europæiske borgere igen stemme ved valget til Europa-Parlamentet. Parlaterne i hele EU har en fælles interesse i at tilskynde borgerne til at deltage aktivt i det demokratiske liv i medlemsstaterne og i EU. Vi bør samarbejde om at opmuntre borgerne til at udøve deres rettigheder og navnlig retten til at stemme på repræsentanter ved lokale, regionale, nationale og europæiske valg.

På vegne af alle medlemmer og forvaltningen takker vi jer for jeres interesse i Europa-Parlamentet. Vi vil opfordre jer til at læse denne rapport og få mere at vide om det vigtige arbejde, der hver dag udføres af vores engagerede medlemmer og tjenestemænd i Europa-Parlamentet og de 41 nationale parlamenter og kamre i 28 medlemsstater som led i vores interparlamentariske samarbejde.

Vi ser frem til endnu et år med fremragende samarbejde og frugtbare drøftelser, hvor vi vil tage hul på de kommende udfordringer sammen.

Mairead McGuinness

Næstformand

Boguslaw Liberadzki

Næstformand

1. Rapportens baggrund

2017 var igen et år med vækst og samarbejde for Direktoratet. Året har været kendetegnet ved adskillige aktiviteter, nye kolleger og samarbejdspartnere, deltagelse ved interparlamentariske begivenheder, stærkere bånd til andre tjenester i Europa-Parlamentet og vigtige milepæle.

I overensstemmelse med GD Ledelsestjenestens motto "Resultater gennem samarbejde" har Direktoratet fortsat ydet Europa-Parlamentets medlemmer og sekretariat de tjenester og den rådgivning, de skulle bruge for at kunne videreudvikle det institutionelle samarbejde og den lovgivningsmæssige dialog med de nationale parlamenter.

Dette aktivitetsområde bliver stadig større, hvorfor ressourcerne skulle fordeles på en omkostningseffektiv måde for at kunne imødekomme alle behov for det stigende antal interparlamentariske aktiviteter. Der blev tilrettelagt interparlamentariske konferencer, møder og debatter, ligesom der blev afholdt et rekordstort antal bilaterale besøg. De intensiverede aktiviteter i de administrative netværk for interparlamentarisk samarbejde viser, at der er yderligere muligheder for at udvide drøftelserne. Et andet vigtigt fokusområde i 2017 var at yde støtte til de parlamentariske dimensioner af Maltas og Estlands formandskab.

Arbejdet foregik under politisk ledelse og vejledning fra formanden for Europa-Parlamentet, de to næstformænd med ansvar for varetagelse af forbindelserne til de nationale parlamenter og formanden for Udvalget om Konstitutionelle Anliggender, som er en af næstformændene i Parlamentets delegation til COSAC. Vores arbejde fandt også støtte i vores gode samarbejde med Parlamentets politiske organer (Formandskonferencen og Udvalgsformandskonferencen), udvalg og politiske grupper. På administrativt plan blev Direktoratet betjent af Parlamentets generalsekretær og vicegeneralsekretær og fik fuld og hurtig støtte fra deres kabinetter. Samarbejdet med Parlamentets generaldirektorater (navnlig GD IPOL, GD EXPO, GD EPRS, GD ITEC)¹ og tjenestegrene blev forstærket og er nu en fast bestanddel af vores arbejde. Vi er som altid afhængige af det vigtige engagement fra vores samarbejdspartnere i de nationale parlamenter og EU's institutioner, netværket af repræsentanter for de nationale parlamenter, COSAC-sekretariatet, ECPRD's forretningsudvalg og IPEX-bestyrelsen.

2017 var kendetegnet ved, at de emner, der blev drøftet ved de parlamentariske debatter, i stadig større grad gik igen. Visse områder af gensidig interesse var altid at finde på dagsordenen i de interparlamentariske fora. Bevidstheden om, at det var nødvendigt at undgå fragmentering, betød, at drøftelserne blev bredere og mere struktureret, og at man undgik gentagelser.

De første kapitler i denne rapport giver et overblik over de største emner på den europæiske dagsorden, som blev drøftet i forskellige interparlamentariske debatter og i indgående drøftelser igennem hele 2017. Disse debatter blev afholdt i en politisk ånd, som var præget af offentlighedens mere positive indstilling til EU. Drøftelserne fokuserede især på:

- De nationale parlamenters rolle i de igangværende overvejelser om fremtiden for EU og dens politikker samt om Det Forenede Kongeriges udtræden af EU
- De nationale parlamenters rolle i overvejelserne omkring styrkelse af kommunikationen med borgerne om EU-spørgsmål
- EU's fremtid som global partner inden for rammerne af de aktuelle globale forandringer
- Den fælles parlamentariske kontrol med Europa: status for de praktiske aspekter
- Den eksterne dimension af migrationen

¹ Generaldirektoratet for Unionens Interne Politikker, Generaldirektoratet for Unionens Eksterne Politikker, Generaldirektoratet for Parlamentarisk Forskning, Generaldirektoratet for Innovation og Teknologisk Støtte.

- Det interparlamentariske samarbejde om institutionelle anliggender, herunder kontrol med Kommissionens årlige arbejdsprogram, gennemsigtigheden i Rådets dokumenter og styrkelse af mekanismen for tidlig varslings.

Følgende kapitler gennemgår fra direktoratets perspektiv aktiviteterne i de interparlamentariske organer (kapitel 3), den interparlamentariske dialog (kapitel 4), den lovgivningsmæssige dialog (kapitel 5) og endelig de administrative netværk og værktøjer til interparlamentarisk samarbejde (kapitel 6).

2017 lagde grunden til nye interparlamentariske debatter om strategiske spørgsmål i de kommende år: fremtiden for EU og dens politikker, udvidelsespolitikken, den fremtidige flerårige finansielle ramme, de fremtidige forbindelser mellem EU og Det Forenede Kongerige, andre aspekter af EU's handelspolitik, behovet for at skabe resultater på området for migration og sikkerhed og det permanente strukturerede sikkerheds- og forsvarssamarbejde.

Denne rapport samt yderligere informationer vedrørende Europa-Parlamentets forbindelser med de nationale parlamenter i EU findes på Europa-Parlamentets website: www.europarl.europa.eu/relnatparl/en/news.

2. Centrale udviklingsforløb og tendenser i det interparlamentariske samarbejde

De nationale parlamenter ydede et væsentligt bidrag til drøftelserne om de mest presserende politiske, lovgivningsmæssige og institutionelle spørgsmål. 2017 viste, at de nationale parlamenter nu går strategisk til værks i udformningen af dagsordenen for det interparlamentariske samarbejde i de eksisterende interparlamentariske fora. De mange forskellige emner om spørgsmål af fælles interesse og EU's parlamenters konstante engagement tegner et tydeligt billede af, hvor varierede og udbytterige debatterne vil blive i de kommende år.

2.1. De nationale parlamenters rolle i debatten om fremtiden for EU og Det Forenede Kongeriges udtræden af EU

Debatten om EU's fremtid afspejler den politiske vilje til at sikre, at det europæiske projekt er i pagt med den skiftende geopolitiske virkelighed og borgernes forventninger. Denne omlægning af EU's prioriteter styrker også solidaritetsfølelsen. Solidaritet bør ikke kun være udgangspunktet for fastsættelsen af prioriteter og midler til finansiering af nye projekter, men også for gennemførelsen af de aftalte foranstaltninger på nationalt plan. Resultatet af valgene i Nederlandene, Frankrig og Tyskland er blevet set som en positiv udvikling for europæisk enhed.

Bratislavaerklæringen og -køreplanen, Romerklæringen, som markerede 60-året for Romtraktaten, og "ledernes dagsorden" satte nyt skub i den demokratiske debat om EU's fremtid. Kommissionen bidrog til denne løbende drøftelse ved at fremlægge hvidbogen om Europas fremtid og arbejdsdokumenter om vigtige EU-politikker samt forslagene i talen om Unionens tilstand 2017.

Europa-Parlamentet har behandlet emnet i flere beslutninger. Det har besluttet at indbyde EU's stats- og regeringschefer til at drøfte Europas fremtid i åbne debatter. Parlamentet går ind i disse debatter med en åben og konstruktiv tilgang. Drøftelserne om Europas fremtid vil blive afsluttet den 9. maj 2019 med et uformelt møde mellem EU's ledere i Sibiu, Rumænien.

I sin tale ved den ekstraordinære konference af parlamentsformænd i EU, som blev afholdt i anledning af 60-årsjubilæet for Romtraktaterne, slog Europa-Parlamentets formand Antonio Tajani til lyd for behovet for enhed mellem Europa-Parlamentet og de nationale parlamenter. Formanden fremhævede det store ansvar for at udvise endnu større politisk vilje og lederskab til at forsvare de fælles værdier: "Europa er en succeshistorie, når det formår at inkarnere drømmen om fremskridt, velstand, frihed og fred. Det er nu op til os at ændre billedet af Europa som en abstrakt, ineffektiv og bureaukratisk størrelse og genskabe begejstringen og følelsen af at indgå i et stort projekt".

På det 57. plenarmøde i COSAC, som blev afholdt i Malta i 2017, var emnet for en af sessionerne de nationale parlamenters rolle i EU's fremtid. Ved denne session sagde Mairead McGuinness, Europa-Parlamentets første næstformand, at de nationale parlamenter bør være hjørnesteinen i Den Europæiske Unions beslutningstagning. Hun opfordrede de nationale parlamenter til at blive stærkere, både i EU og i deres samarbejde med Parlamentet, som var klar til at samarbejde med dem, herunder i de politiske familier. I den efterfølgende debat, som i den 27. halvårslige COSAC-rapport, gjorde flertallet af de delegerede gældende, at et forstærket interparlamentarisk samarbejde og mere effektiv kontrol gennem hele lovgivningsprocessen kunne styrke det europæiske projekt endnu mere.

Bidraget fra den 58. COSAC, som blev vedtaget under det estiske formandskab på grundlag af plenarmødedebatterne og konklusionerne i den 28. halvårslige COSAC-rapport, anerkendte, at

EU har brug for beslutsomhed for at bevare enhed. COSAC understregede, at EU's beslutninger bør træffes med størst mulig inddragelse af alle medlemsstater og europæiske borgere.

Ved sessionen om Den Europæiske Unions fremtid udtrykte Kersti Kaljulaid, Republikken Estlands præsident, Michel Barnier, EU's chefforhandler for brexit, og Danuta Hübner, formand for Europa-Parlamentets Udvalg om Konstitutionelle Anliggender, ønske om politisk vision og en positiv og proaktiv dagsorden, som omfattede: styrkelse af euroområdet, en dybere økonomisk og monetær union, en reel fælles forsvarspolitik, budgetkapacitet til at håndtere interne og eksterne trusler, en bæredygtig social dimension af det indre marked, en menneskelig og effektiv migrationspolitik og en solid søjle for sociale rettigheder. Formanden for AFCO bemærkede, at kriser gennem hele EU's historie har ført til resolut politisk handling til opfyldelse af fælles mål. Det permanente strukturerede samarbejde om sikkerhed og forsvar (PESCO) viste, at medlemsstaterne trods deres forskellige perspektiver var enige om, at det var nødvendigt med en fælles indsats for at imødegå en fælles eksistentiel trussel. De fleste indlæg i de efterfølgende debatter påpegede behovet for at give Unionen den anerkendelse, den fortjener, og ikke give den skylden for de nationale regeringers mangler.

I oktober 2017 tilrettelagde Udvalget om Konstitutionelle Anliggender et interparlamentarisk udvalgs møde (ICM) om Europas fremtid, herunder især om Parlamentets forslag og Kommissionens hvidbog, som beskriver fem scenarier for Europas fremtid. I centrum for mødet var to temapaneller: det første om en dybere økonomisk og monetær union, fremtiden for EU's økonomi og den sociale dimension og den anden om fremtiden for Europas forsvar og styring af globaliseringen.

Det Forenede Kongeriges udtræden af EU indgik i de bredere drøftelser om fremtiden for EU. Europa-Parlamentet vedtog i 2017 tre beslutninger om den aktuelle situation i forhandlingerne med Det Forenede Kongerige: den 5. april 2017, den 3. oktober 2017 og den 13. december 2017. I henhold til traktaterne kræves Europa-Parlamentets samtykke til udtrædelsesaftalen og et eventuelt fremtidigt forhold mellem Det Forenede Kongerige og EU.

Der var i 2017 stadig flere officielle bilaterale besøg fra EU's nationale parlamenter i Bruxelles, herunder Europa-Parlamentet, som omhandlede brexitspørgsmål end om andre spørgsmål. Følgende MEP'er modtog flest besøg: Mairead McGuinness, første næstformand for Europa-Parlamentet, Guy Verhofstadt, formand for ALDE-Gruppen og Europa-Parlamentets talsmand i brexitforhandlingsprocessen, og Danuta Hübner, formand for Europa-Parlamentets Udvalg om Konstitutionelle Anliggender.

Brexit blev også debatteret i 2017 i de forskellige institutionelle interparlamentariske organer ved forskellige konferencer, herunder COSAC og konferencen af parlamentsformænd i EU. Ikke desto mindre blev drøftelserne om EU's fremtid det dominerende emne i stedet for brexit som sådan.

2.2. De nationale parlamenters rolle i styrkelsen af kommunikationen med borgerne om EU-spørgsmål

Parlamenterne i EU's medlemsstater kan bruge deres store erfaring og indsigt i den igangværende debat om styrkelse af Den Europæiske Unions resultater, gennemsigtighed og kommunikation.

Drøftelserne om EU's fremtid på det 57. plenarmøde i COSAC, der blev afholdt i Malta, illustrerede behovet for at stadfæste EU's demokratiske komponent og sikre, at de europæiske borgere deltager i drøftelserne om fremtiden for dette fælles projekt.

I afsnittet "Bringe Den Europæiske Union tættere på borgerne" i bidraget fra den 58. COSAC, som blev vedtaget under det estiske formandskab, understregede man behovet for, at de nationale parlamenter inddrages og integreres i drøftelserne og beslutningsprocessen vedrørende EU's fremtid for at være med til at give processen den nødvendige demokratiske legitimitet. De nationale parlamenter blev opfordret til at sørge for de nødvendige værktøjer til tidlig høring af borgerne og direkte deltagelse. De blev også opfordret til at forbedre kommunikationen om EU. COSAC anerkendte, at flere plenarmødedebatter om EU-spørgsmål gør Unionen mere synlig og giver borgerne mulighed for at få større indsigt i EU's dagsorden og de politiske partiers holdninger til disse spørgsmål. COSAC opfordrede også de nationale myndigheder til at promovere valgene til Europa-Parlamentet og de politiske partier til at indlede politiske debatter om de vigtigste spørgsmål inden valget til Europa-Parlamentet i 2019.

På det seneste er der fremkommet et væld af nye initiativer, som har bragt EU-budskabet tættere på borgerne. Forskellige parlamenter har allerede tilrettelagt høringer af borgerne og politiske debatter, som blev dækket i de nationale medier, og nedsat særlige parlamentariske udvalg om EU's fremtid. Parlamentet arrangerede flere bilaterale besøg omhandlende dette emne gennem hele 2017, navnlig på initiativ af den franske Nationalforsamling.

At bringe den parlamentariske dagsorden tættere på borgerne i dag var også et emne på dagsordenen for konferencen af parlamentsformænd i EU, som blev afholdt i Slovakiet i 2017 (se kapitel 3.2).

I konklusionerne fra konferencen bekræftede parlamentsformændene deres vilje til parlamentariske åbenhed, som sikrer gennemsigtighed i lovgivningsprocessen og anerkender offentlighedens ret til adgang til parlamentariske oplysninger.

Endvidere anerkendte parlamentsformændene, at de nationale parlamenter og Europa-Parlamentet har spillet en afgørende rolle med hensyn til at lukke hullet mellem borgerne og de politiske beslutningstagere samt at formidle både europæiske og nationale politikker til offentligheden. Bedre kommunikation om de mange positive resultater af den europæiske politiske beslutningstagning og de europæiske institutioners funktion i overensstemmelse med traktaterne kunne også modvirke EU-fjendtlige holdninger, hadtale, fake news og misinformation.

Europa-Parlamentet understregede i drøftelserne vigtigheden af de europæiske borgeres aktive deltagelse i valget til Europa-Parlamentet, som udgør en platform for konstruktiv, informativ og inklusiv debat om Unionens fremtid.

2.3. EU's fremtid som global partner inden for rammerne af de aktuelle globale forandringer

For at kunne håndtere og løse de aktuelle udfordringer, navnlig sikkerhedstruslerne, skal Den Europæiske Union påtage sig sit ansvar på den globale scene og være en troværdig og værdibaseret global partner, der har kapacitet til at gribe til handling.

Europa-Parlamentet opfordrede i sine beslutninger Unionen til at intensivere sine bestræbelser på at etablere et konkret samarbejde inden for rammerne af den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik (FUSP) og den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik (FSFP). For at kunne klare de stadig større udfordringer skal EU udnytte alle de politiske instrumenter, den har til rådighed – diplomati, udviklingssamarbejde, civile og økonomiske instrumenter, kriseforebyggelse og postkonfliktstrategier, fredsbevarelse og fredshåndhævelse.

I 2017 slog Europa-Parlamentet gentagne gange til lyd for en gradvis fastlæggelse af en fælles forsvarspolitik, lancering af Den Europæiske Forsvarsfond og udvikling af permanent struktureret samarbejde (PESCO) inden for rammerne af EU. Institutionen anerkendte behovet for at øge effektiviteten af FSFP-missioner og -operationer, krisestyrings- og kriseforebyggelsesmissioner samt aktioner til bekæmpelse af international terrorisme. Den opfordrede også til styrkelse af cybersikkerheden samt af det strategiske partnerskab mellem EU og NATO.

Disse emner var generelt på dagsordenen for de interparlamentariske møder arrangeret af Europa-Parlamentet og formandskabernes parlamenter. Der var enighed blandt deltagerne om, at der var behov for at igangsætte en ambitiøs dagsorden for foranstaltningerne udadtil.

Der blev afholdt drøftelser ved den særlige interparlamentariske konference om den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik og den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik (se kapitel 4.2) og ved de traditionelle møder mellem de ansvarlige udvalg i Parlamentet. Forbindelsen mellem eksternt og intern sikkerhed og den eksterne dimension af migrationspolitikken blev også drøftet i ICM-debatter tilrettelagt af Udvalget om Borgernes Rettigheder og Retlige og Indre Anliggender i Europa-Parlamentet, mens konferencen af parlamentsformænd i EU drøftede dette aktuelle emne i EU i globale fora. Talerne på højt plan fra EU's og internationale institutioner, ministerier, nationale parlamenter og internationale fonde og forskningscentre bidrog med uvurderlig viden.

Europa-Kommissionen foretog i 2017 en omfattende vurdering af EU's sikkerhedspolitik, som dækkede de tre tematiske prioriteter i den europæiske dagsorden om sikkerhed: at bekæmpe terrorisme og forebygge radikaliserings, stoppe den organiserede kriminalitet og bekæmpe cyberkriminalitet. På anmodning fra den europæiske kommissær for sikkerhedsunionen, Julian King, tilrettelagde LIBE-udvalget en drøftelse med repræsentanter for nationale parlamenter og civilsamfundet, eftersom deres input ville være et værdifuldt bidrag til vurderingen. Drøftelserne handlede om, hvorvidt de eksisterende foranstaltninger til at bekæmpe terrorisme, organiseret kriminalitet, deres virkning på de grundlæggende rettigheder og den nødvendige tilpasning af sikkerhedsdagsordenen til de nye tendenser var effektive eller ej. På den 58. COSAC gav kommissær Julian King en grundig præsentation af status for sikkerhedsunionen og opfordrede de nationale parlamenter til at gennemføre lovgivningen inden fristens udløb, idet han understregede, at der var behov for politisk vilje og ægte engagement til gennemførelsen af de aftalte løsninger. Julian King lovede også at fortsætte sine besøg til de nationale parlamenter, men ønskede en strategisk dialog med dem om det bredere sikkerhedslandskab.

I afsnittet "Opbygning af en effektiv og bæredygtig sikkerhedsunion" i bidraget fra den 58. COSAC slog COSAC klart til lyd for udveksling af oplysninger og efterretninger, interoperabilitet mellem informationssystemerne, hurtig gennemførelse af foranstaltningerne til bekæmpelse af terrorisme, håndtering af de grundlæggende årsager til ekstremisme og større sikkerhed ved de ydre grænser.

Konklusionerne fra konferencen af parlamentsformænd i EU i Bratislava i april 2017 afspejler resultatet af debatten på højt plan ved konferencen om EU's fremtid som global partner (se kapitel 3.2). EU's parlamentsformænd opfordrede til et styrket samarbejde med de globale partnere og det europæiske naboskab for at bekæmpe globale trusler og udfordringer. De understregede vigtigheden af det transatlantiske bånd og tættere forsvarssamarbejde. På trods af de eksisterende interne udfordringer anerkendte parlamentsformændene, at der var behov for at beholde spørgsmålet om udvidelse og EU's naboskab, som var et krav for at sikre stabilisering af regionen og styrke de demokratiske institutioner i disse lande, på dagsordenen.

Parlamentet opfordrede i sine beslutninger også til at fremme stabilitet og velstand i EU's naboskab gennem initiativer, der fremmer udvikling, demokrati, god regeringsførelse og retsstatsprincippet. Derfor har Parlamentet støttet idéen om at sætte skub i udvidelsesforhandlingsprocessen ved at styrke den sociale, politiske og økonomiske stabilitet og demokratiet i kandidatlandene, uden dog at give køb på Københavnskriterierne. Europa-Parlamentets Udenrigsudvalg (AFET) drøftede perspektiverne for EU-integration og tiltrædelsesprocessen for landene på Vestbalkan ved det interparlamentariske udvalgs møde i november 2017, hvilket var en relevant drøftelse om et emne, der var blevet fremlagt som en af de vigtigste prioriteter for det bulgarske formandskab.

For at gøre udviklingssamarbejdspolitikken mere effektiv og sikre sammenhæng mellem udviklings- og sikkerhedspolitikken opfordrede Parlamentet til at integrere 2030-dagsordenen for bæredygtig udvikling og udviklingsvenlig politikkoherens i EU's eksterne og interne politikker. Europa-Parlamentets Udviklingsudvalg (DEVE) arrangerede et interparlamentarisk udvalgs møde om gennemførelse af den europæiske konsensus om udvikling og de bæredygtige udviklingsmål.

Det aktuelle sikkerhedsmiljø kræver sammenhængende mobilisering af alle EU's udenrigspolitiske instrumenter. EU bør tale med én stemme, handle i fællesskab og rette ressourcerne mod de strategiske prioriteter. De nationale parlamenter vil uden tvivl deltage i debatten om disse emner i de kommende år.

2.4. Fælles parlamentarisk kontrol med Europol: status for de praktiske aspekter

Debatterne om effektivt politi- og retssamarbejde, herunder rettidig udveksling af oplysninger mellem de nationale myndigheder gennem Europol og Eurojust, bekræftede, at det er vigtigt og presserende at få afsluttet drøftelserne om de praktiske aspekter af den parlamentariske kontrol med Europol. I 2017 tog man en række vigtige skridt, da konferencen af parlamentsformænd i EU nedsatte Gruppen for Fælles Parlamentarisk Kontrol, og det konstituerende møde i dette nye organ blev afholdt mellem Europa-Parlamentet og de nationale parlamenter den 9.-10. oktober 2017 i Bruxelles.

Efter formandstrojkaens omfattende høring af de nationale parlamenter nedsatte EU-parlamentsformændene og Europa-Parlamentet Gruppen for Fælles Parlamentarisk Kontrol på et møde den 24. april 2017 og gav den mandat til at konstituere sig og fastlægge sin forretningsorden.

På det konstituerende møde i oktober 2017 i Europa-Parlamentet i Bruxelles udarbejdede formændene for Gruppen (Parlamentet og det estiske parlament) et udkast til forretningsorden, til hvilket der kunne stilles skriftlige ændringsforslag. Flere nationale parlamenter fremsatte ændringsforslag til udkastet omhandlende spørgsmål som Gruppens beslutningsprocedurer samt formandstrojkaens og sekretariatets roller.

I lyset af at Danmark efter sin folkeafstemning om spørgsmålet ikke har deltaget i vedtagelsen af Europol-forordningen, blev Danmark inviteret til det konstituerende møde som observatør til Gruppen. Folketingets udenrigsudvalg henvendte sig imidlertid før det konstituerende møde til formændene og gentog deres ønske om at blive fuldgyldigt medlem af Gruppen.

I et forsøg på at finde en balance mellem de forskellige synspunkter og lette vedtagelsen af forretningsordenen reviderede formændene udkastet til forretningsordenen i overensstemmelse med flertalsudtalelserne på mødet.

På trods af at størstedelen af parlamenterne var åbne over for det foreslåede kompromis, nåede man ikke til enighed om den reviderede version af teksten.

Vedtagelsen af forretningsordenen blev udsat til næste møde.²

2.5. Den eksterne dimension af migrationen

Migration har igen domineret EU-politikken i 2017. EU er gradvist nået frem til en omfattende og effektiv tilgang, som omfatter både interne og eksterne foranstaltninger. Europa-Parlamentet mindede om princippet om solidaritet og lige fordeling af ansvaret i migrations spørgsmål og påpegede gentagne gange, at det at redde liv må være den højeste prioritet. På globalt plan gav drøftelserne om de nye Global Compact-initiativer om migration og flygtninge EU mulighed for at overveje, hvad dens strategiske langsigtede vision for migrationen skal være.

I 2017 var der i de interparlamentariske drøftelser fokus på den eksterne dimension af migrationen. Der blev afholdt livlige drøftelser i forskellige fora med parlamentarikere, eksperter og medlemmer af EU's og de nationale ledende organer.

Det maltesiske formandskab for Rådet gjorde migration til en af sine prioriteter, herunder som led i den parlamentariske dimension. På det 57. plenarmøde i COSAC var migration emnet for en af sessionerne med fokus på at bekæmpe menneskesmugling og -handel samt vedtagelse af en menneskelig og effektiv tilbagesendelses- og tilbagetagelsespolitik. Drøftelsen var meget aktuel, fordi Maltaerklæringen fra statsoverhovederne den 3. februar 2017 henviste til den indsats, der var gjort for at stabilisere Libyen, samt kapacitetsopbygning og bekæmpelse af smugling og menneskehandel.

I den 27. halvårslige COSAC-rapport blev det fremhævet, at størstedelen af de nationale parlamenter drøftede EU's handlingsplan for bekæmpelse af smugling af migranter (2015-2020) og EU's strategi for bekæmpelse af menneskehandel (2012-2016).

Maltas udenrigsminister, George Vella, forklarede i sin hovedtale, at de vigtigste udfordringer i forbindelse med migration var: fremkomsten af nye ruter, en stigning i antallet af unge uledsagede migranter og menneskehandlernes skiftende forretningsmodeller. Han beskrev samarbejdet med tredjelande, navnlig om tilbagesendelse og tilbagetagelse, som en strategisk tilgang til at sikre, at migrationen styres på en mere effektiv og menneskelig måde. Han fremhævede også behovet for at fremme lovlig migration.

Maite Pagazaurtundúa Ruiz, medlem af Europa-Parlamentets LIBE-udvalg, forsvarede i sin tale Europa-Parlamentets holdning om solidaritet og grundlæggende rettigheder og behovet for, at Europa skal vedtage en harmoniseret migrationspolitik, som er baseret på principperne om etik, menneskerettigheder og menneskelig værdighed. Hun fremhævede også, at det var nødvendigt at fremme de lovlige migrationskanaler for at modvirke menneskesmugling.

Lucio Romano, næstformand for det italienske senats udvalg for europæiske anliggender, fremlagde resultaterne af en COSAC-delegations besøg til brændpunktet i Pozzallo, Sicilien, som fandt sted den 5.-6. maj 2017 på det italienske parlaments initiativ. Besøget var det første af sin slags for COSAC og havde til formål at øge de nationale parlamenteres bevidsthed om udfordringerne ved migrationen og behovet for en paneuropæisk tilgang baseret på solidaritet og menneskerettigheder. 28 parlamentarikere fra 18 medlemsstater deltog i besøget. Der var også

² Mødet blev afholdt den 18.-19. marts 2018 i Sofia, Bulgarien, og blev afsluttet med vedtagelsen af forretningsordenen.

flere medlemmer af Europa-Parlamentet, formænd fra fire regionale råd på vegne af alle italienske regioner og 11 italienske parlamentarikere.

Med udgangspunkt i drøftelserne i Malta satte det estiske COSAC-formandskab sessionen "Den eksterne dimension af migrationen – Forebyggelse og begrænsning af irregulær migration" på dagsordenen for plenarmødet på den 58. COSAC.

Resultatet af drøftelserne og konklusionerne i den 28. halvårslige COSAC-rapport indgik i bidraget fra den 58. COSAC. I afsnittet i bidraget om migration understregede COSAC betydningen af: udviklingsbistand til transit- og oprindelseslandene, behovet for, at medlemsstaterne styrker EU's trustfond for Afrika, den nye eksterne investeringsplan samt støtte til EU's indsats for forebyggelse og bekæmpelse af smugleres og menneskehandlers kriminelle aktiviteter. Endvidere understregede det behovet for at nå frem til et kompromis om de lovgivningsmæssige rammer for det fælles europæiske asylsystem, behovet for at styrke mekanismen for EU's tilbagesendelsespolitik og for at sikre en fuld og ikkediskriminerende gennemførelse af EU's tilbagetagelsesaftaler med tredjelande. COSAC henledte endvidere opmærksomheden på de lovlige adgangsveje som alternativer til irregulære og farlige rejser.

Den interparlamentariske konference om den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik og den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik omhandlede også den eksterne dimension af migrationen.

Konferencen, som blev afholdt i Malta i det første halvår af 2017, drøftede den europæiske indsats over for ustabiliteten og truslerne i det sydlige Middelhavsområde og Mellemøsten. Sessionen havde deltagelse af EU's antiterrorkoordinatør, FN's flygtningehøjkommissær og generalsekretæren for Det Internationale Institut for Retlige Anliggender og Retsstatsforhold (International Institute for Justice and the Rule of Law). En af workshopperne på konferencen havde titlen "EU's migrationspolitik i 2017 og tiden derefter".

På samme måde drøftede man på den estiske udgave af den interparlamentariske konference om FUSP/FSFP migrationsrelaterede spørgsmål i sessionen "Situationen uden for EU's grænser", hvor Sven Mikser, Republikken Estlands udenrigsminister, var hovedtaler. Resultatet af drøftelserne blev indarbejdet i de relevante afsnit i de maltesiske konklusioner og det estiske formandskabs sammenfatning, som blev vedtaget i slutningen af konferencen.

I februar 2017 arrangerede Udvalget om Borgernes Rettigheder og Retlige og Indre Anliggender inden for rammerne af udvalgets arbejde med reformen af det fælles europæiske asylsystem det interparlamentariske udvalgsmøde "Den tredje reform af det fælles europæiske asylsystem: Klar til udfordringen". Mødet gav mulighed for frugtbare drøftelser mellem medlemmerne af Europa-Parlamentet og de nationale parlamenter samt eksperter. Der var ved flere sessioner og workshopper fokus på rimelig fordeling af asylansøgere, begreberne sikkert oprindelsesland og sikkert tredjeland, administrativt samarbejde under Dublinkonventionen og beskyttelse af migrantbørn.

2.6. Interparlamentarisk samarbejde om institutionelle anliggender

EU's parlamenter gjorde i 2017 en vedvarende indsats for at identificere mulige forbedringer i samarbejdet om institutionelle spørgsmål samt om politiske og lovgivningsmæssige spørgsmål. Det interparlamentariske samarbejde om Europa-Kommissionens årlige arbejdsprogram samt om gennemsigtighed i EU's beslutningsprocesser stod højt på dagsordenen.

Disse drøftelser tog udgangspunkt i resultaterne af de tidligere års drøftelser og mundede ud i konkrete samarbejdsinitiativer.

2.6.1. Interparlamentarisk samarbejde om Europa-Kommissionens årlige arbejdsprogram

I overensstemmelse med forslaget i bidraget fra den 55. COSAC fremlagde det maltesiske COSAC-formandskab en samlet liste over prioriteter for Kommissionen. Listen var udarbejdet på grundlag af de nationale parlamenters input.

En af sessionerne på COSAC-formændenes møde, som blev afholdt under det maltesiske formandskab, omhandlede det interparlamentariske samarbejde om Kommissionens årlige arbejdsprogram for 2017, og drøftelserne gav et indblik i både Europa-Parlamentets og de nationale parlamenters perspektiver.

I sin tale beskrev Bastiaan Van Apeldoorn, formand for det nederlandske senats udvalg om europæiske anliggender, proceduren for fastlæggelse af prioriteter i det nederlandske senat og potentialet for interparlamentarisk samarbejde om arbejdsprogrammet. Han mente, at fastlæggelse af prioriteterne for kontrollen bl.a. gav et øget fokus på arbejdet i udvalgene, fokus på forslag på et tidligt tidspunkt i lovgivningsprocessen, automatisk opførelse på udvalgenes dagsorden, hvilket gav en tidsbesparelse, der var afgørende i forbindelse med nærhedstjek, og mulighed for, at interesserede parter kunne bidrage med deres synspunkter på et tidligt tidspunkt. De nationale parlamenter blev opfordret til fælles handling gennem koordinering om arbejdsprogrammet og dermed bidrage til EU's demokratiske legitimitet.

Danuta Hübner, formand for Europa-Parlamentets Udvalg om Konstitutionelle Anliggender og næstformand i Parlamentets delegation til COSAC, fremlagde Parlamentets holdning og anerkendte vigtigheden af den interinstitutionelle ramme for det fælles arbejde med EU's prioriteter og den meget tiltrængte inddragelse af de nationale parlamenter. Hun sagde, at Kommissionens årlige arbejdsprogram skal ses i lyset af det flerårige program og betragtes som en proces fra forberedelse til gennemførelse. Det gode interinstitutionelle samarbejde, som blev indledt med den interinstitutionelle aftale om bedre lovgivning fra 2016 samt den fælles erklæring om EU's lovgivningsmæssige prioriteter, kunne danne udgangspunkt for fremtidige drøftelser om EU's prioriteter. Danuta Hübner opfordrede de nationale parlamenter til at beslutte, hvordan de ville påvirke det årlige arbejdsprogram på grundlag af deres erfaringer, og nævnte deres unikke kapacitet til at påvirke både deres respektive regeringer og Europa-Kommissionen. Hendes hovedtale var en mulighed for at bekræfte, at Europa-Parlamentet var indstillet på at bringe de nationale parlamenters politiske budskaber frem på den europæiske scene.

2.6.2. Interparlamentarisk samarbejde om gennemsigtighed i EU's beslutningsproces

De nationale parlamenters praktiske samarbejde med Europa-Parlamentet og med hinanden stod højt på dagsordenen for plenarmødet på den 58. COSAC. I sessionen "At bringe Den Europæiske Union tættere på borgerne" blev spørgsmålet om adgang til oplysninger, der blev betragtet som en forudsætning for, at borgerne var i stand til at udøve deres ret til at deltage i den demokratiske proces, drøftet indgående. Pieter Omtzigt, nederlandsk parlamentsmedlem, holdt en vel modtaget tale om behovet for at forbedre gennemsigtigheden i EU's politiske beslutningstagning. Dette ville ikke kun være til gavn for borgerne, men også deres repræsentanter, som bedre kunne varetage deres kontrolfunktion.

Han sagde, at Rådet ved ikke at give medlemmerne af de nationale parlamenter tilstrækkelig adgang til dokumenter og voteringsprotokoller overtrådte EU's gennemsigtighedsregler. Forhandlingerne om EU's budget, om brexit eller beslutningerne om Den Europæiske Finansielle Stabilitetsfacilitet viste, at medlemsstaternes beslutningsproces var uigennemsigtig, hvilket gjorde det vanskeligt at udøve kontrol. Delegationerne fra det nederlandske parlament delte et positionspapir om gennemsigtighed i EU, som beskrev de foranstaltninger, der kunne gøre EU's

lovgivningsproces mere tilgængelig, med COSAC-deltagerne. Efter det nederlandske initiativ underskrev 27 parlamenter/kamre et fælles brev om gennemsigtighed i EU's politiske beslutningstagning med anbefalinger til EU's institutioner.

Initiativet deler de bekymringer, der førte til den undersøgelse, som blev indledt i 2017 af Den Europæiske Ombudsmand, hvori der blev stillet konkrete spørgsmål til Rådet, hvor der blev indledt en offentlig høring, hvor Rådets akter blev gennemgået, og hvor der til sidst blev fremsat henstillinger om, hvordan Rådet kunne øge gennemsigtigheden i sin lovgivningsproces.

I formandskabets konklusioner fra konferencen af parlamentsformænd i EU, som blev afholdt i Bratislava i 2017, bekræftede parlamentsformændene deres vilje til parlamentarisk åbenhed, som sikrer gennemsigtighed i lovgivningsprocessen og anerkender offentlighedens ret til adgang til parlamentariske oplysninger.

2.6.3. Gennemførelse af traktatens bestemmelser om de nationale parlamenter

Det interparlamentariske samarbejde har styrket de nationale parlamenters mulighed for at overvåge de nationale regeringer og har vist sig at være et vigtigt værktøj til de nationale parlamenters kvalitative og omfattende deltagelse i EU's beslutningsproces. Europa-Parlamentet glæder sig meget over EU's nationale parlamenters positive engagement i EU-anliggender. Deres primære rolle er at holde nationale regeringer ansvarlige og kontrollere deres nationale politik i Det Europæiske Råd. De kan også skabe en platform for reel national debat – offentlig og gennemsigtig – vedrørende deres landes EU-politikker og kommunikere med deres borgere.

Næsten et årti efter undertegnelsen af Lissabontraktaten fandt Europa-Parlamentets Udvalg for Konstitutionelle Anliggender, at det var tid til at udarbejde en initiativbetænkning med titlen "Gennemførelse af traktatens bestemmelser om de nationale parlamenter" (ordfører: Paulo Rangel).

Formålet med betænkningen er at vurdere anvendelsen af de nuværende mekanismer for de nationale parlamenters deltagelse i den europæiske politiske proces. Dernæst ses der i betænkningen på mulige forbedringer af disse mekanismer med henblik på at bringe de nationale parlamenter tættere på EU-projektet. I betænkningen foretages endvidere en vurdering af den politiske strukturerede debat, der er etableret mellem Kommissionen og de nationale parlamenter.

Efter en række workshoper, undersøgelser, bidrag fra nationale parlamenter, missioner og et interparlamentarisk udvalgsmøde med deltagelse af nationale parlamenter i april samt en afstemning i AFCO-udvalget blev beslutningen vedtaget i Parlamentets plenarforsamling i april 2018.

3. Institutionelle parlamentariske organer

3.1 Konferencen af de Europæiske Parlamenters Europaudvalg (COSAC)

COSAC, Konferencen af de Europæiske Parlamenters Europaudvalg, blev oprettet i november 1989 i Paris. Den er unik derved, at den er det eneste interparlamentariske forum, der er nedfældet i traktaterne (se protokol nr. 1 om de nationale parlamenters rolle i Den Europæiske Union). Det nationale parlament i den medlemsstat, der har det skiftende rådsformandskab, spiller en ledende rolle for fastlæggelsen af COSAC's udviklingsretning og arbejde. Det støttes af en formandstrojka, som Europa-Parlamentet er permanent medlem af, og kan sætte sin lid til den organisatoriske opbakning fra et lille sekretariat, som har til

huse i Europa-Parlamentet og ledes af en embedsmand udstationeret fra et nationalt parlament ("permanent medlem"). Se www.cosac.eu

2017 var et specielt år for COSAC med hensyn til dens formandskaber. I årets første halvår blev det maltesiske COSAC-formandskab påvirket af, at regeringen besluttede at udskrive et hurtigt valg, og dermed opløste parlamentet. Endvidere påvirkede den britiske regerings beslutning om at anvende EU-traktatens artikel 50 efter resultatet af folkeafstemningen i juni 2016 direkte arbejdet i COSAC. Det Forenede Kongerige besluttede at give afkald på formandskabet for Rådet i anden halvdel af 2017, og Estlands formandskab blev fremrykket.

På trods af de praktiske konsekvenser for tilrettelæggelsen af det parlamentariske organs arbejde, blev alle møder afholdt på de fastsatte tidspunkter, og der var stadig stor intensitet og stort engagement i debatterne.

Formandskaberne valgte så forskellige temaer som den blå økonomi og det digitale indre marked og sikkerhedsunionen. De tre primære fokusområder var imidlertid: Brexit, EU's fremtid og det mangefacetterede spørgsmål om migrations- og asylpolitik.

De nationale parlamenter gav klart udtryk for et ønske om at blive holdt behørigt orienteret om de igangværende brexitforhandlinger. I denne henseende bidrog Europa-Parlamentets delegation også til den vedvarende strøm af oplysninger. Formændene Mairead McGuinness, første næstformand for Europa-Parlamentet, og Danuta Hübner, formand for Europa-Parlamentets Udvalg om Konstitutionelle Anliggender, har adskillige gange forklaret Europa-Parlamentets holdning til Det Forenede Kongeriges beslutning om at forlade EU og de grundlæggende kriterier for gennemførelsen af forhandlingerne. Det beklagelige resultat af afstemningen i juni 2016 og de deraf følgende omkostninger for begge sider blev anerkendt. I deres indlæg om spørgsmålet fremhævede de to formænd de vigtigste mål og benchmarks: forsvaret af EU's grundlæggende værdier og frihedsrettigheder, sikring af rettighederne for EU-borgere bosat i Det Forenede Kongerige samt for britiske statsborgere bosat i EU og sidst, men ikke mindst, forpligtelsen til at undgå enhver afbrydelse af fredsprocessen i Nordirland. De nationale parlamenter kunne også udveksle synspunkter med EU's brexitchefforhandler Michel Barnier, som har deltaget i alle COSAC-plenarmøder siden den britiske folkeafstemning i juni 2016.

EU's fremtid var også emnet for en betydelig del af drøftelserne. Målet om, at EU's borgere skal bringes tættere på Unionens institutioner og deres arbejde, blev nu betegnet som et fælles ansvar. Dette resultat skyldes i vid udstrækning den utrættelige indsats fra Mairead McGuinness, første næstformand for Europa-Parlamentet, *over for de nationale parlamenter*. Der var en atmosfære af fornyet tillid i drøftelserne, hvilket betød, at de blev det mere intense. I denne henseende fandt den væsentligste debat sted under plenarmødet på den 58. COSAC i Tallinn, hvor Estlands præsident, Kersti Kaljulaid, Michel Barnier og Danuta Hübner alle talte om de bemærkelsesværdige resultater for det europæiske projekt, dets mangler, og grundene til, at visse problemer ikke var blevet håndteret effektivt, samtidig med at de understregede den merværdi, der kommer af at samarbejde om at løse de globale problemer.

dog var der et emne, hvor den mere positive stemning ikke blev omsat i væsentlige fremskridt i form af mulige løsninger, nemlig spørgsmålet om migration. Der er ingen tvivl om, at tonen i debatten er blevet bedre end i de seneste to år, men der er dog ikke mange tegn på enighed om en langsigtet løsning. Den realistiske tilgang, som efter Europa-Parlamentets synspunkt ikke altid er tilstrækkelig, kan forklare de vinkler, som formandskaberne har indtaget: den eksterne dimension af migrationen og sikkerhedsaspektet.

Når det er sagt, har den mere positive stemning givet mulighed for mere dybtgående og konkrete drøftelser. På denne måde er COSAC som et fælles forum for alle EU-parlamerter blevet styrket.

Den 57. COSAC i Valletta vedtog ikke noget politisk bidrag, fordi der ikke var nogen formandsdelegation med politisk mandat.

Nogle af de emner, der blev drøftet på COSAC i Valletta, havde det estiske formandskab medtaget i bidraget fra den 58. COSAC, som blev vedtaget med meget stort flertal blandt delegationerne med akklamation.

3.2 De årlige og uformelle konferencer for parlamentsformændene i Den Europæiske Union (EUSC)

De årlige konferencer for parlamentsformændene i EU (EUSC) er baseret på Stockholmretningslinjerne vedtaget i 2010. De foreskriver et årligt møde organiseret af den medlemsstat, der har formandskabet om efteråret i et givet år, således at det afholdes under det følgende års forårs-formandskab. Konferencen vedtager uforpligtende konklusioner fra formandskabet. Den har også den opgave at overvåge koordineringen af interparlamentariske EU-aktiviteter. Der kan indkaldes til ekstraordinære EUSC-møder, men i 2017 blev denne fremgangsmåde erstattet med et uformelt formandstopmøde. Se www.ipex.eu

Den årlige konference af parlamentsformænd i EU blev afholdt i Bratislava den 23.-24. april 2017. Den blev ledet af Andrej Danko, formand for Den Slovakiske Republiks Nationalråd.

Konferencen var inddelt i to sessioner: Den ene om EU's fremtid som global partner og de nationale parlamentsroller, og den anden om udveksling af bedste praksis om, hvordan den parlamentariske dagsorden kan bringes tættere på borgerne. Ikke desto mindre var det mest konkrete emne for konferencen aftalen om de praktiske aspekter af oprettelsen af Gruppen for Fælles Parlamentarisk Kontrol med Europol, som ikke som sådan stod på dagsordenen for konferencen. Beslutningen om fælles Europol-kontrol blev udarbejdet som et bilag til konklusionerne, enstemmigt vedtaget uden behov for debat på konferencens plenarmøde.

Med hensyn til EU's fremtid i en situation, hvor det internationale geopolitiske landskab er ved at ændre sig, fremhævede parlamentsformændene behovet for et stærkere EU på den globale scene, hvilket krævede afbalancerede forbindelser baseret på internationale regler og standarder samt en fælles indsats og et styrket samarbejde med de globale partnere og det europæiske naboland om imødegåelse af globale trusler og udfordringer. Parlamentsformændene anerkendte, at dette kun kunne sikres, hvis EU samarbejder. I denne henseende bemærkede parlamentsformændene nogle af medlemsstaternes bestræbelser på at styrke deres forsvarssamarbejde, hvilket var et emne, der ville være på dagsordenen for EUSC i 2018.

Med hensyn til at bringe den europæiske dagsorden tættere på borgerne anerkendte parlamentsformændene, at borgernes engagement og deltagelse i det politiske liv var en hjørnesteen i demokratiet, og at de nationale parlamenter og Europa-Parlamentet spiller en afgørende rolle med hensyn til at lukke hullet mellem borgerne og de politiske beslutningstagere. Parlamentsformændene sagde, at der skal gøres mere på alle institutionelle planer, både nationalt og europæisk, for at bringe Europa tættere på borgerne på en forståelig og inddragende måde med fokus på den fælles historie og de fælles værdier. Parlamentsformændene mente, at et væsentligt bidrag til dette kunne være styrkelse af den sociale dimension af de nationale og europæiske politikker.

Ekstraordinær EUSC i anledning af 60-året for undertegnelsen af Romtraktaterne

I en tid med brexit og de mange kriser, som EU stod over for i 2016, afholdt parlamentsformændene i EU en ekstraordinær konference i anledning af undertegnelsen af Romtraktaterne for 60 år siden og i en ånd af enhed. Den ekstraordinære konference blev afholdt i de italienske kamre under ledelse af formanden for det italienske Deputeretkammer, Laura Boldrini, og formanden for det italienske Senat, Pietro Grasso.

Europa-Parlamentet var repræsenteret ved sin nyudnævnte formand, Antonio Tajani, som også var hovedtaler. Han understregede, at der skulle være fokus på at gennemføre en reform af Den Europæiske Union for at gøre den bedre og mere demokratisk og dermed i stand til at leve op til borgernes forventninger.

Blandt de andre taler ved denne højtidelige begivenhed var Romani Prodi, tidligere formand for Europa-Kommissionen, Donald Tusk, formand for Det Europæiske Råd, Frans Timmermans, første næstformand for Kommissionen, Giorgio Napolitano, præsident emeritus for Den Italienske Republik, Mario Monti, tidligere kommissær og tidligere formand for Ministerrådet, og Paolo Gentiloni, formand for det italienske ministerråd.

4. Interparlamentarisk dialog

4.1 Den Europæiske Parlamentariske Uge og den interparlamentariske konference om stabilitet, økonomisk koordination og regeringsførelse i Den Europæiske Union (IPC SECG)

Artikel 13 i den såkaldte finanspakt foreskriver indførelsen af en interparlamentarisk konference for at diskutere budgetpolitik og andre spørgsmål, som aftalen omfatter. Konferencen af parlamentsformænd i EU vedtog procedurereglerne for den interparlamentariske konference om stabilitet, økonomisk koordination og regeringsførelse i Den Europæiske Union (IPC SECG) i 2015. Konferencen indbefatter alle de nationale parlamenter og Europa-Parlamentet. Medlemsparlamenterne kan frit vælge deres delegationers størrelse og sammensætning. Se www.ipex.eu

Den Europæiske Parlamentariske Uge og den interparlamentariske konference om stabilitet, økonomisk koordination og regeringsførelse i Den Europæiske Union er nu et fast punkt i kalenderen for det interparlamentariske samarbejde og har vist sig som et stærkt forum for interparlamentariske debatter på disse stadig vigtigere politiske områder.

I 2017 fandt Den Europæiske Parlamentariske Uge sted fra den 30. januar til den 1. februar 2017 i Europa-Parlamentet i Bruxelles. Som altid blev der afholdt to arrangementer i Den Europæiske Parlamentariske Uge 2017:

- Konferencen om det europæiske semester arrangeret af Europa-Parlamentet. Her blev der udvekslet oplysninger om bedste praksis med hensyn til gennemførelsen af de europæiske semestre, ligesom man udvidede samarbejdet om kontrol med de udøvende myndigheder på nationalt og europæisk plan inden for rammerne af det europæiske semester.
- Den interparlamentariske konference om stabilitet, økonomisk koordination og regeringsførelse i Den Europæiske Union, som Maltas parlament og Europa-Parlamentet sammen var vært og formand for. Konferencen giver mulighed for frugtbare debatter og udveksling af bedste praksis om gennemførelse af traktatens bestemmelser i samarbejdet

mellem de nationale parlamenter og Europa-Parlamentet. Endvidere har den til formål at sikre demokratisk kontrol på området for økonomisk styring og budgetpolitik i EU, navnlig i Den Økonomiske og Monetære Union (ØMU), med inddragelse af den sociale dimension og uden at berøre de nationale parlamenteres beføjelser.

Den Europæiske Parlamentariske Uge havde deltagelse af mere end 100 medlemmer af de nationale parlamenter i hele EU samt medlemmer af Europa-Parlamentet, som samledes for at drøfte økonomiske, budgetmæssige og sociale spørgsmål.

I forbindelse med det estiske EU-formandskab var det estiske parlament vært for den interparlamentariske konference om stabilitet, økonomisk koordination og regeringsførelse i Den Europæiske Union den 29.-31. oktober 2017 i Tallinn. Drøftelserne på konferencen fokuserede på følgende fire emner: ØMU'ens fremtid, tiltag til stimulering af økonomien og den finansielle bistand, budgetmæssige udfordringer i EU og effektiv skatteinddrivelse. Eiki Nestor, formand for det estiske parlament, og Remo Holsmer, næstformand for det estiske parlaments finansudvalg, var vært for de 172 parlamentsmedlemmer, som repræsenterede 26 medlemsstater, Europa-Parlamentet, Kommissionen, Norge og Montenegro, i de tre dage, konferencen løb over.

4.2 Interparlamentarisk samarbejde om udenrigs- og sikkerhedspolitik (IPC CFSP/CSDP)

Den interparlamentariske konference om den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik og den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik (IPC CFSP/CSDP) blev oprettet ved en beslutning fra konferencen af parlamentsformænd i EU i 2012 og er den interparlamentariske platform for drøftelser af EU's udenrigs-, sikkerheds- og forsvarspolitik. Konferencen arrangeres to gange om året af parlamentet i den medlemsstat, der har det skiftende rådsformandskab, i tæt samarbejde med Europa-Parlamentet og almindeligvis med deltagelse af 100 parlamentarikere fra hele EU. Derudover inviterer Europa-Parlamentets Udenrigsudvalg (AFET) jævnligt de nationale parlamenter til sine møder i Bruxelles som et supplement til den interparlamentariske dialog på dette vitale politikområde. Se www.ipex.eu

I 2017 blev den 10. og 11. udgave af den interparlamentariske konference om den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik og den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik afholdt i Malta (26.-28. april) og Tallinn (2.-4. september). Europa-Parlamentets delegationer til begge møder var sammensat af medlemmer af Udenrigsudvalget (AFET) og Underudvalget om Sikkerhed og Forsvar (SEDE). Begge var under forsæde af David McAllister, formand for AFET-udvalget.

Den interparlamentariske konference om den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik og den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik, som var tilrettelagt i forbindelse med Maltas EU-formandskab, havde fokus på: den østlige dimension af den europæiske naboskabspolitik og den europæiske indsats over for ustabiliteten og truslerne i det sydlige Middelhavsområde og Mellemøsten. Der blev afholdt workshoper om EU's migrationspolitik i 2017 og tiden derefter, bekæmpelse af propaganda og informationskrig, den europæiske forsvarshandlingsplan og forbindelserne mellem EU og NATO. Konferencen vedtog omfattende konklusioner med konkrete anbefalinger om alle disse emner.

I løbet af anden halvdel af 2017 valgte konferencen på det estiske parlaments initiativ at drøfte og udveksle oplysninger om spørgsmål som: Europa i en global kontekst, styrkelse af enheden i vesten og de transatlantiske forbindelser, EU's prioriteter vedrørende FUSP/FSFP, den nuværende situation uden for EU's grænser, hvordan styrkes det europæiske forsvar og de praktiske aspekter af den hybride verden, herunder cyberspace og strategisk kommunikation.

Under konferencen blev der afholdt særlige seminarer om Den Europæiske Unions grænser med fokus på det vestlige Balkan og det østlige partnerskab og Rusland.

I deres fælles erklæring bekræftede formændene, at den halvårslige konference gav de nationale og europæiske parlamentarikere mulighed for at koordinere deres politiske standpunkter om vigtige sikkerheds- og forsvarsspørgsmål, hvilket gør den politiske beslutningstagning nationalt og i EU mere effektiv med hensyn til at tackle disse globale udfordringer.

4.3 Interparlamentariske udvalgsmøder (ICM'er) og andre interparlamentariske møder

Ud over de to faste interparlamentariske konferencer arrangerer Europa-Parlamentets udvalg hvert år lige ved 20 interparlamentariske udvalgsmøder (ICM), hvor de inviterer de tilsvarende udvalg i de nationale parlamenter til at deltage i målrettede debatter. Andre former for interparlamentariske møder arrangeres mere på ad hoc-basis, ofte af parlamentet i den stat, der udøver formandskabet.

Forbindelserne mellem Europa-Parlamentet og de nationale parlamenter er blevet udvidet betydeligt i de senere år. ICM-drøftelser udgør en platform, hvor parlamentarikerne kan afholde mere konkrete og fokuserede drøftelser om vigtige lovgivningsmæssige og politiske emner af fælles interesse. ICM er nu blevet den dynamiske del af det interparlamentariske samarbejde og er et fast punkt på den årlige dagsorden for Europa-Parlamentets udvalg. De nationale parlamenters positive deltagelse og engagement i disse møder har givet anledning til løbende overvejelser i Europa-Parlamentet om, hvordan man sikrer, at disse møder giver et udbytte for alle parter og opfylder deres formål.

I 2017 blev der afholdt 15 interparlamentariske udvalgsmøder, som for de flestes vedkommende havde det traditionelle format, men som også omfattede udveksling af synspunkter. Møderne blev afholdt i Bruxelles på initiativ af et eller flere af Europa-Parlamentets udvalg og med støtte fra Direktoratet for Forbindelser med De Nationale Parlamenter. Det store antal møder og det endelige valg af emner for dem tog udgangspunkt i en kompleks afvejning af EU-parlamenternes lovgivningsmæssige og politiske prioriteter samt den internationale udvikling. I 2017 mødtes 450 medlemmer af nationale parlamenter med 400 medlemmer af Europa-Parlamentet ved møder arrangeret af ni forskellige parlamentsudvalg. Tre udvalg afholdt mere end ét arrangement med de nationale parlamenter: Udvalget om Borgernes Rettigheder og Retlige og Indre Anliggender (LIBE) tilrettelagde tre møder, mens Udvalget om Konstitutionelle Anliggender (AFCO) og Udvalget om Kvinders Rettigheder og Ligestilling (FEMM) hver afholdt to interparlamentariske udvalgsmøder.

Europa-Parlamentet sikrede, at en række møder er faste punkter i kalenderen for de interparlamentariske aktiviteter. Disse er: Den Europæiske Parlamentariske Uge (se kapitel 4.1), en årlig drøftelse om det europæiske semester, Udenrigsudvalgets halvårslige møder i den interparlamentariske konference om FUSP/FSFP (se kapitel 4.2) og mødet i Europa-Parlamentets Udvalg om Kvinders Rettigheder og Ligestilling i anledning af kvindernes internationale kampdag den 8. marts.

Ud over det interparlamentariske udvalgsmøde om kvinders økonomiske situation markerede FEMM-udvalget den internationale dag for afskaffelse af vold mod kvinder med et interparlamentarisk udvalgsmøde med titlen "Istanbulkonventionen: bekæmpelse af vold mod kvinder på nationalt og EU-plan".

Gennem hele 2017 har Europa-Parlamentets udvalg ydet et aktivt og betydeligt bidrag til den aktuelle debat om Europas fremtid med konkrete forslag til reform af EU's politikker og institutioner. Udvalgene inviterede, når det var muligt, de nationale parlamenter til at drøfte dem på interparlamentariske udvalgmøder.

Udvalget om Borgernes Rettigheder og Retlige og Indre Anliggender afholdt et interparlamentarisk udvalgmøde om den tredje reform af det fælles europæiske asylsystem og et om udvikling af en EU-mekanisme for demokrati, retsstatsprincippet og grundlæggende rettigheder. LIBE afholdt også en drøftelse med de nationale parlamenter og civilsamfundet om en "Omfattende evaluering af EU's sikkerhedspolitik".

Udvalget om Konstitutionelle Anliggender inviterede de nationale parlamenter til et interparlamentarisk udvalgmøde med titlen "Europas fremtid: Perspektiverne for Europa-Parlamentets forslag og Kommissionens hvidbog". Som forberedelse til udarbejdelsen af sin betænkning om gennemførelsen af traktatens bestemmelser om de nationale parlamenter afholdt AFKO et særligt interparlamentarisk udvalgmøde, hvor parlamentarikere og eksperter gav deres input om emnet til ordføreren og udvalget.

Regionaludviklingsudvalget fokuserede på fremtiden for samhørighedspolitikken efter 2020. Europa-Parlamentets Udenrigsudvalg (AFET) drøftede perspektiverne for EU-integration og tiltrædelsesprocessen for landene på Vestbalkan, hvilket var en relevant drøftelse om et emne, der var blevet fremlagt som en af de vigtigste prioriteter for det bulgarske formandskab. De nationale parlamenter sluttede sig til debatten om EU's rolle på den globale scene ved det interparlamentariske udvalgmøde om gennemførelse af den europæiske konsensus om udvikling og de bæredygtige udviklingsmål, som blev arrangeret af Udviklingsudvalget.

Et højdepunkt i 2017 var LIBE og det estiske formandskabs fælles afholdelse af det konstituerende møde om Gruppen for Fælles Parlamentarisk Kontrol med Europol. Det var resultatet af en lang proces med høring og drøftelser (se kapitel 2.3).

En ny tendens i det interparlamentariske samarbejde var invitationen til de nationale parlamenter til at deltage i konferencer på højt plan, som blev afholdt på initiativ og under ledelse af Europa-Parlamentets formand. Den første konference på højt plan omhandlede migrationsstyring og blev afholdt den 21. juni 2017. Den blev efterfulgt af lignende arrangementer om: turisme (27. september 2017), finansiering af ren energi (7. november 2017) og et fornyet partnerskab med Afrika (22. november 2017). Konferencerne havde deltagelse af medlemmer af de nationale parlamenter, Europa-Parlamentet og en række forskellige interessenter. Dette nye format bragte en bred vifte af perspektiver om disse emner frem i lyset, hvilket bidrog til mere kvalificerede parlamentariske debatter.

Der er en liste over alle interparlamentariske møder arrangeret af Europa-Parlamentets udvalg i 2017 samt mere detaljerede statistikker i bilag II.

4.4 Bilaterale besøg fra nationale parlamenter i EU til Europa-Parlamentet

Et redskab og en fremgangsmåde, som er under udvikling til interparlamentarisk dialog, er de bilaterale besøg, som enkelte nationale parlamenter aflægger hos Europa-Parlamentet, ofte kombineret med besøg hos de andre EU-institutioner. Med denne fremgangsmåde har man en meget målrettet, skræddersyet og fleksibel, omkostnings- og tidsbesparende ramme om drøftelser af spørgsmål af særlig interesse for et enkelt nationalt parlament.

Formålet med bilaterale møder er at fremme og styrke forbindelserne mellem parlamenter på både politisk og administrativt plan. Der bliver afholdt flere og flere af disse møder, og denne tendens forventes at ville fortsætte.

Der blev arrangeret et rekordstort antal besøg i 2017: 85 i alt. Det største antal anmodninger om besøg kom fra begge kamre i det britiske parlament, den franske Nationalforsamling og det norske Storting. Det britiske parlaments besøg fokuserede naturligvis på landets udtræden af EU. De franske besøg havde primært til formål at støtte landets omfattende parlamentariske reformproces. De mange norske besøg skyldes til dels også brexit, eftersom "den norske model" i 2017 stadig var en realistisk mulighed for det fremtidige forhold mellem EU og Det Forenede Kongerige. Som nævnt i kapitlet om EU's fremtid stod fremtiden for EU og det at bringe borgerne tættere på EU højt på dagsordenen for disse møder.

Der afholdes særlige besøg for parlamentarikere og eksperter for parlamenterne i de lande, der har formandskabet for EU for første gang, under programmet til støtte for "Formandskabets Parlament" (se kapitel 6.3). Europa-Parlamentet tilrettelægger af og til på anmodning besøg fra de parlamentariske medarbejdere i de kamre, der er i gang med at tilpasse eller modernisere deres organisation og udtrykker interesse i Parlamentets funktion.

Der er en detaljeret liste over alle besøg, herunder videokonferencer, fra nationale parlamenter til Europa-Parlamentet, der blev arrangeret i 2017 med støtte fra Direktoratet for Forbindelser med De Nationale Parlamenter i bilag III.

5. "Mekanismen for tidlig varsling" og "uformel politisk dialog" – Protokol nr. 1 og 2 til Lissabontraktaten

Protokol nr. 2 til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde opstiller en kontrolmekanisme, den såkaldte "mekanisme for tidlig varsling", der involverer de nationale parlamenter. I henhold til denne mekanisme kan nationale parlamenter gennemgå EU's udkast til retsakter, og hvis de ser et brud på nærhedsprincippet, kan de inden for otte uger efter fremsendelsen sende en "begrundet udtalelse" til den udstedende institution. Protokollen foreskriver en procedure for gennemgang og endog en obligatorisk gennemgang (kendt som henholdsvis det "gule kort" og "orange kort"), når antallet af begrundede udtalelser overskrider bestemte tærskler. Den formelle rolle for de nationale parlamenter har givet anledning til et udvidet samarbejde med Europa-Parlamentet og har ført til revision og ændring af sidstnævntes forretningsorden og administrative struktur med henblik på at styrke de interparlamentariske forbindelser yderligere.

Se www.europarl.europa.eu/relnatparl/en/connect/welcome.html

5.1. Mekanismen for tidlig varsling

Hvad angår mekanismen for tidlig varsling, behandles de nationale parlamenters skrivelser under følgende kategorier³:

³ Se dokumentet fra udvalgsformandskonferencens af 15. december 2010: "Common approach for the treatment at committee level of national Parliaments' reasoned opinions and all other contributions of national Parliaments" (Fælles fremgangsmåde for udvalgenes behandling af nationale parlamenters begrundede udtalelser og alle andre bidrag fra nationale parlamenter).

1. "Begrundet udtalelse", hvis den modtages inden for den frist på otte uger, der er angivet i artikel 6 i protokol nr. 2 til Lissabontraktaten⁴, og omhandler manglende efterlevelse af nærhedsprincippet.
2. "Bidrag", hvis de ikke opfylder ovennævnte kriterier.
I Europa-Parlamentet er Retsudvalget (JURI) ansvarligt for at overvåge overholdelsen af nærhedsprincippet⁵.

I 2017 modtog Europa-Parlamentet formelt 421 skrivelser fra de nationale parlamenter i henhold til protokol nr. 2 om anvendelse af nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet. 49 af disse var begrundede udtalelser, mens de øvrige 372 var bidrag (dvs. skrivelser, hvori der ikke blev rejst spørgsmål vedrørende anvendelsen af nærhedsprincippet).

Siden Lissabontraktatens ikrafttræden (1. december 2009) har de nationale parlamenter indsendt 2 799 skrivelser. Heraf var kun 429 (15 %) begrundede udtalelser om krænkelse af nærhedsprincippet, mens langt størstedelen (omkring 85 %) var bidrag, der omhandlede forslagernes indhold.

Det viser, at de nationale parlamenter ikke har benyttet denne mekanisme til at bremse lovgivningsproceduren på EU-plan. Indtil nu har kun få nationale parlamenter sendt et stort antal begrundede udtalelser. I 2017 fremsendte 18 ud af 41 kamre begrundede udtalelser. De mest aktive var: det franske *Sénat* med otte, den tyske *Bundestag* og det østrigske *Bundesrat* med seks begrundede udtalelser hver.

Siden indførelsen af denne mekanisme er tærsklen for et "gult kort" kun nået tre gange, heraf senest i maj 2016 for forslaget til ændring af direktivet om udstationering af arbejdstagere. Kommissionen besluttede at bevare forslaget uændret, eftersom det efter dens mening ikke tilsidesatte nærhedsprincippet⁶. Mange af de nationale parlamenter, der deltager i ordningen med det "gule kort", gav løbende udtryk for deres skuffelse over dette udfald gennem hele 2017.

De nationale parlamenter har brugt protokol nr. 2 til at udtrykke deres holdninger om indholdet i forslagene og ikke om nærhedsprincippet. Dette viser, at de ønsker at blive mere involveret i den indholdsmæssige side af lovgivningsprocessen.

Direktoratet for Forbindelser med De Nationale Parlamenter giver Europa-Parlamentets medlemmer (navnlig ordførerne), politiske organer og tjenestegrene specifik ekspertise og briefinger om de nationale parlamenteres skrivelser gennem hele lovgivningsprocessen.

I denne forbindelse har Direktoratet databasen CONNECT, som indeholder alle de dokumenter, det har modtaget fra de nationale parlamenter siden Lissabontraktatens ikrafttrædelse. CONNECT blev opgraderet i starten af 2017 med en række vigtige søgefunktioner og statistiske

⁴ Protokol nr. 2 om anvendelse af nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet, artikel 6: "Ethvert nationalt parlament eller ethvert kammer i et af disse parlamenter kan senest otte uger efter fremsendelsen af et udkast til lovgivningsmæssig retsakt på Unionens officielle sprog sende formændene for Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen en begrundet udtalelse, der forklarer, hvorfor det mener, at det pågældende udkast ikke er i overensstemmelse med nærhedsprincippet. De nationale parlamenter eller kamrene i de nationale parlamenter skal, når det er relevant, konsultere de regionale parlamenter, der har lovgivningskompetence."

⁵ Europa-Parlamentets forretningsorden: Bilag V, stykke XVI, afsnit 1: "Dette udvalgs sagsområde omfatter: [...] fortolkning og anvendelse af EU-retten, EU-retsakternes overensstemmelse med den primære ret, navnlig valget af retsgrundlag og overholdelsen af nærheds- og proportionalitetsprincipperne".

⁶ Se kapitel 2.2 i "Midtvejsrapport 2016 – Forbindelserne mellem Europa-Parlamentet og de nationale parlamenter i EU", Direktoratet for Forbindelser med De Nationale Parlamenter.

værktøjer. Der er nu adgang til den på Direktoratet for Forbindelser med De Nationale Parlamenters website: www.europarl.europa.eu/relnatparl/en/connect/welcome.html

Denne opgradering betød også, at informationen blev tilgængelig direkte på GD IPOL/EXPO's fælles arbejdsområde eCommittee. Som alle andre udvalgsdokumenter og -oplysninger vedrørende en lovgivningssag findes de nationale parlamenters skrivelser direkte under den sag, de vedrører. Dette gælder ikke kun begrundede udtalelser, men også alle bidrag, der modtages fra de nationale parlamenter.

Direktoratet tilbyder også en anden service, nemlig den månedlige statusmeddelelse, "*State of Play Note*", om begrundede udtalelser og bidrag. Meddelelsen indeholder to afsnit: Det ene giver et overblik over alle skrivelser, der er modtaget siden den sidste meddelelse, mens det andet henviser til alle de lovgivningssager, der er på dagsordenen for den respektive mødeperiode. Den udarbejdes til mødet i Udvalgsformandskonferencen om tirsdagen i hver Strasbourg-mødeperiode og er en del af de officielle mødedokumenter. *State of Play Note* kan også findes på Direktoratets website og udsendes før hver mødeperiode til alle medlemmer/assistenter og repræsentanter for politiske partier, Juridisk Tjeneste og GD IPOL, GD EXPO, Europa-Parlamentets forbindelseskontorer samt Kommissionens og Rådets tjenestegrene med ansvar for forbindelserne med de nationale parlamenter.

5.2. Uformel politisk dialog

I henhold til protokol nr. 1 til TEUF har de nationale parlamenter ret til at kommentere på retsakter, der falder ind under Den Europæiske Unions enekompetence, og en lang række ikke-lovgivningsmæssige dokumenter, f.eks. vedrørende igangværende debatter på europæisk plan samt Kommissionens hvid-/grønbøger eller meddelelser. Der bliver indsendt adskillige bemærkninger, som falder ind under den såkaldte "uformelle politiske dialog".

I 2017 gjorde de nationale parlamenter fortsat aktiv brug af dette værktøj og indsendte 199 bidrag⁷. De tre mest aktive kamre var det rumænske Deputeretkammer med 30, det tjekkiske Smed 28 og det italienske Deputeretkammer med 27 bidrag i 2017.

Europa-Parlamentet har siden 2009 modtaget omkring 1 900 bidrag fra de nationale parlamenter. Disse offentliggøres også i ovennævnte database, CONNECT.

Der findes detaljeret statistik om de begrundede udtalelser og bidrag, der er modtaget under mekanismen for tidlig varsling i 2017, i bilag IV.

5.3. Et kig på nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet

Kommissionens tættere samarbejde og dialog med de nationale parlamenter fortsatte i 2017. De nationale parlamenter inviterer stadig oftere kommissærer til deres debatter, samarbejder om fælles fastlæggelse af prioriteter for kontrol i Europa-Kommissionens årlige arbejdsprogram og stiller forslag til lovgivningsinitiativer.

De nationale parlamenter har i årenes løb i fællesskab overvejet mulighederne for praktiske forbedringer inden for rammerne af traktaterne for at sikre, at nærhedsprincippet udnyttes fuldt ud. COSAC har gentagne gange i sine vedtagne bidrag fremsat henstillinger primært om, at de

⁷ Ligesom med protokol nr. 2 kaldes skrivelser, der indsendes inden for rammerne af den uformelle politiske dialog, "bidrag".

forskellige pauser ikke bør tælle med i beregningen af fristen for indsendelse af begrundede udtalelser, en intern frist på otte uger for Kommissionens svar på de nationale parlamenters begrundede udtalelser, præcisering i begrundelsen til nye forslag, som ophæver retsakter, der har været emne for et stort antal begrundede udtalelser, om, hvordan de kendte bekymringer vedrørende nærhedsprincippet er blevet imødekommet, samt oplysninger i begrundelserne om detaljer om konsekvensanalyserne, herunder især den analyse, der er af relevant for vurderingen af retsaktens overholdelse af nærheds- og proportionalitetsprincipperne.⁸

Styrkelse af kontrollen med nærhedsprincippet og den politiske dialog inden for den aktuelle traktatramme blev drøftet på det 57. plenarmøde i COSAC, som blev afholdt i Malta, i sessionen "De nationale parlamenters rolle i EU's fremtid". De parlamentarikere, der deltog i debatten, gentog ovennævnte forslag og anmodede også om mere præcise og begrundede svar og fortsættelse af gennemførelsen af det "grønne kort", som blev opfattet som en positiv måde for de nationale parlamenter at bidrage på. Flere kamre, herunder især landene i Visegradgruppen, har slået til lyd for indførelse af det såkaldte "røde kort", som ville give parlamenterne vetoret over for Kommissionens forslag.

Europa-Parlamentets arbejde med evalueringen af medlemsstaternes gennemførelse af traktatbestemmelserne vedrørende de nationale parlamenter er beskrevet i kapitel 2.6.3.

De nationale parlamenter glædede sig over, at Kommissionens formand, Jean-Claude Juncker, oprettede *taskforcen om nærhed, proportionalitet og "mindre, men mere effektivt"* den 14. november 2017. Taskforcen skal rapportere til formanden senest den 15. juli 2018 med henstillinger om, hvordan nærheds- og proportionalitetsprincipperne kan anvendes bedre, hvilke politikområder, hvor arbejdet kan uddelegeres på ny eller endeligt gives tilbage til medlemsstaterne samt, hvordan de regionale og lokale myndigheder bedre kan inddrages i EU's politiske beslutningstagning og gennemførelse.

Europa-Parlamentets Formandskonference takkede nej til invitationen til at sende repræsentanter til taskforcen i respekt for det veletablerede princip om, at medlemmer af Europa-Parlamentet ikke kan deltage i rådgivningsfora eller arbejdsgrupper nedsat af Europa-Kommissionen.

I konklusionerne fra den 58. COSAC, som blev afholdt i Tallinn, anføres det, at de nationale parlamenter er repræsenteret i taskforcen ved medlemmerne af de nationale parlamenter i COSAC's formandstrojka (repræsentanter for det estiske, bulgarske og østrigske parlament). COSAC anmodede Kommissionen om at udvide antallet af repræsentanter for de nationale parlamenter i taskforcen for at sikre en bredere repræsentation og større ekspertise. Kommissionen imødekom ikke dette forslag.

Derfor og for at udvide debatten mellem alle nationale parlamenter og koordinere deres arbejde for at varetage de europæiske borgeres interesser blev der nedsat en COSAC-arbejdsgruppe, hvori alle nationale kamre er repræsenteret.

⁸ I et dokument, som en delegation fra det tjekkiske senat forelagde COSAC, havde man udarbejdet en omfattende oversigt over COSAC's henstillinger. Oversigten skulle indgå i arbejdet i *taskforcen om nærhed, proportionalitet og "en mindre, men mere effektiv indsats"*. Dokumentet kan ses på: www.ipex.eu/IPEXL-WEB/parliaments/institution/czsen.do

6. Værktøjer til informationsudveksling og netværkssamarbejde

6.1 Det Europæiske Center for Parlamentarisk Forskning og Dokumentation (ECPRD)

Det Europæiske Center for Parlamentarisk Forskning og Dokumentation (ECPRD), der forvaltes af Europa-Parlamentet og Europarådets Parlamentariske Forsamling i fællesskab, har 66 parlamentariske kamre (heraf 41 i Den Europæiske Union) fra 54 lande og europæiske institutioner som deltagere. Næsten 120 korrespondenter og vicekorrespondenter repræsenterer deres respektive parlamenter i netværket og bidrager til ECPRD's vigtigste aktiviteter, som består i en intensiv udveksling af oplysninger og bedste praksis. Se ecprd.secure.europarl.europa.eu/ecprd/public/page/about

I 2017 fejrede ECPRD sit 40-årsjubilæum. Europa-Parlamentet tilrettelagde sammen med Europarådets Parlamentariske Forsamling den årlige konference for korrespondenter i *Palais de l'Europe* i Strasbourg. Der var der lejlighed til at gøre status over de opnåede resultater og drøfte fremtidige muligheder. Konferencen blev indledt med en tale om relevansen af information i parlamenterne og for parlamentarikerne. Den blev efterfulgt af et historisk overblik over, hvordan ECPRD er blevet en model for udveksling af oplysninger og bedste praksis. Dagen sluttede med to præsentationer om udfordringerne for parlamenternes forskningstjenester og biblioteker.

På konferencen præsenterede man også et *festskrift*, hvor korrespondenter fra omkring 40 parlamenter fra deres eget perspektiv beskrev den aktuelle status for parlamenternes forskning og betydningen af ECPRD for opfyldelsen af medlemmernes og de parlamentariske organers behov for information.

Sidst, men ikke mindst, blev version 5 af ECPRD's website lanceret kort før konferencen. Den interne struktur var lavet helt om efter næsten to års hårdt arbejde. Det nye "responsive" design giver brugerne en god brugsoplevelse, uanset om det er på smartphone, tablet eller klassisk pc. Det bør igen understreges, at samarbejdet med GD ITEC stadig var meget effektivt.

Direktoratet og Europa-Parlamentets Forskningstjeneste (EPRS) arrangerede et vellykket ECPRD-seminar med titlen "*Fremtiden for parlamentariske forskningstjenester og biblioteker på et område i hastig udvikling: optimering af kvalitet, service, levering og relevans*". 73 deltagere fra 36 parlamentskamre deltog. Såkaldte "udbrydergrupper" var en lovende nyskabelse på et ECPRD-seminar. Deltagerne havde mulighed for at drøfte metodologiske spørgsmål og udfordringer ved tre parallelle workshops: om brexit, den cirkulære økonomi og migrationspolitikken i Europa. Der blev afholdt en særlig session om regionale samarbejdsinitiativer mellem parlamentariske forskningstjenester i de nordiske lande, Sydøsteuropa og Visegradgruppen. Denne session, og indlæg på workshopperne, viste, at der var bred interesse for at øge udvekslingen af oplysninger mellem tjenesterne.

Hvad de sammenlignende forespørgsler angår, blev der indgivet et rekordstort antal i 2017, nemlig i alt 337, hvilket er en stor stigning i forhold til 2016, hvor der blev indgivet 273 forespørgsler til netværket. Ved første øjekast er dette et meget positivt budskab, fordi det understreger, hvor påskønnet og vigtig ECPRD er for parlamenterne. På den anden side ligger der bag hver enkelt forespørgsel høje forventninger om, at man modtager de ønskede oplysninger, ikke kun i forhold til antal svar, men også med hensyn til kvalitet. Det er derfor klart, at der er en stor arbejdsbyrde forbundet med at udarbejde svar på så mange forespørgsler. Heldigvis har der indtil videre ikke været nogen tegn på, at denne ECPRD-aktivitet kan blive et offer for sin egen succes, men det er vigtigt at holde øje med denne potentielle risiko.

Som facilitator yder Europa-Parlamentets Direktorat for Forbindelser med De Nationale Parlater støtte til de nationale parlaments respektive tjenestegrene. I 2017 sendte Direktoratet for Forbindelser med De Nationale Parlater seks forespørgsler til ECPRD-netværket på vegne af andre tjenestegrene i Europa-Parlamentet. Endvidere koordinerede det 31 svar på forespørgsler fra andre ECPRD-parlater.

Spotlight på parlaterne i Europa

"*Spotlight på parlaterne i Europa*" sammenfatter oplysninger om udvalgte aktuelle spørgsmål, som parlaterne har bragt på bane i ECPRD-netværket.

I 2017 udarbejdede Direktoratet fem nye numre af *Spotlight* om en bred vifte af emner.

Der findes en oversigt over de spørgsmål, som Europa-Parlamentet hørte ECPRD-netværket om, de forespørgsler, som Parlamentet besvarede, en detaljeret liste over ECPRD-seminarer og vedtægtsmæssige møder samt en liste over de numre af "Spotlight på parlaterne i Europa", som blev udsendt i 2017, i bilag V.

6.2 Den Interparlamentariske EU Informationsudveksling (IPEX)

Formålet med den interparlamentariske EU informationsudveksling (IPEX) er at støtte det interparlamentariske samarbejde ved at stille en platform til rådighed for den elektroniske udveksling af EU-relaterede informationer mellem parlaterne i EU. IPEX blev lanceret som et initiativ fra de nationale parlater i EU og blev udviklet med teknisk assistance fra Europa-Parlamentet. I dag bruger 41 kamre i 28 nationale parlater og Europa-Parlamentet IPEX i deres daglige aktiviteter. IPEX undergår kontinuerlig udvikling for at imødekomme brugernes skiftende behov. Se www.ipex.eu

I 2017 blev to vigtige dokumenter vedtaget. Den *digitale strategi for IPEX (DS)* blev godkendt af generalsekretærene for parlaterne i EU på deres møde i Bratislava den 21. februar. Det er en helhedsplan for IPEX' fremtidige udvikling. Den digitale strategi beskriver også de strategiske tilgange, der skal bruges for at opfylde målene for IPEX. Ud over at fastlægge de vejledende bestemmelser for vedligeholdelsen og driften af websitet på kort sigt, beskriver den også, hvordan man kan inddrage nationale korrespondenter mere aktivt i opfyldelsen af strategiens mål, forbindelser til andre aktører og platforme for informationsudveksling i EU og de relevante tiltag til at promovere IPEX og videreudvikling af kommunikationen.

På mødet i Bratislava den 19. maj 2017 vedtog IPEX-bestyrelsen et *arbejdsprogram 2017-2020*, som skal fungere som en vejledning til gennemførelsen af den digitale strategi. Det treårige arbejdsprogram er rettet til det slovakiske (2017-2018), estiske (2018-2019) og østrigske (2019-2020) IPEX-formandskab. Programmet indeholder følgende prioriterede mål: at promovere IPEX, at forstærke IPEX-netværket og at forbedre IPEX-databasen.

Til at gennemføre arbejdsprogrammet nedsatte bestyrelsen tre arbejdsgrupper, som hver især har ansvar for et af målene.

Europa-Parlamentet støttede aktivt vedtagelsen af begge dokumenter. Tjenestemanden med ansvar for IPEX i GD ITEC og enheden for institutionelt samarbejde i Direktoratet for Forbindelser med De Nationale Parlater bidrog til dette. Europa-Parlamentets fornyede støtte til IPEX fremgår af Paulo Rangels fokus på IPEX i forbindelse med udarbejdelsen af sin betænkning om gennemførelse af traktatens bestemmelser om de nationale parlater. Ved

flere besøg i nationale parlamenter omtalte ordføreren konstant vigtigheden af platformen og stillede forslag til udvikling af den.

Selv om IPEX ikke er den eneste platform til udveksling af EU-relaterede dokumenter for Europa-Parlamentet, er det klart, at platformen har potentiale til at blive en af de vigtigste kommunikationskanaler mellem EU's institutioner og de nationale parlamenter.

2017 var for IPEX et år med intense og dybe overvejelser og fornyelse med hensyn til dens rolle og ambitioner, men platformen fortsatte med at varetage sine konsoliderede funktioner. IPEX gør i øjeblikket næsten 88 000 sider fra nationale parlamenter og de europæiske institutioner offentligt tilgængelige, og rummer informationer vedrørende undersøgelser i 12 500 dokumenter, der er produceret af EU-institutionerne og forbundet med omkring 10 000 rapporter. I 2017 var det samlede antal lovgivningsmæssige og ikke-lovgivningsmæssige dokumenter, der er registreret i IPEX, 1 053 (2016: 1 064, 2015: 805, 2014: 933).

I 2017 havde IPEX-websitet 307 737 enkelte besøgende, hvilket var en stor stigning, som fulgte den generelt stigende tendens i de senere år. Antallet af besøgte sider var næsten seks millioner, hvilket følger det mønster, der er set i de seneste tre år.

6.3 Andre værktøjer og netværk

De nationale parlameters repræsentanter i Bruxelles

Direktoratet for Forbindelser med De Nationale Parlamenter tager imod de administrative repræsentanter udpeget til Europa-Parlamentet af de nationale parlamenter/kamre i EU og er deres vært. Siden 1991 (i 2016 var det 25-årsdagen for arrangementet), og med henblik på at styrke det interparlamentariske samarbejde i EU, har Europa-Parlamentet tilbudt disse repræsentanter frit kontor og andre interne faciliteter på forlangende i sine lokaler i Bruxelles og Strasbourg.

I tidens løb har alle nationale parlamenter i EU sendt en national embedsmand til Bruxelles for at fremme forbindelserne til EU. I alt omkring 55 personer fra 40 kamre lægger beslag på 37 kontorer. Repræsentanterne arbejder i den samme Europa-Parlamentsbygning som huser Direktoratet for Forbindelser med De Nationale Parlamenter. Dette skaber en mængde synergier og fremmer utvungne meningsudvekslinger.

Disse repræsentanter er nationale embedsmænd, hvis rolle er administrativ og neutral: Deres opgave med gensidig information (som en strøm i begge retninger mellem Europa-Parlamentet og de nationale parlamenter) er en central faktor i EU's anliggender, fordi det endelige mål med disse meningsudvekslinger er meget konkret, nemlig at finde fælles svar på parlamentarisk niveau på de mange udfordringer, Den Europæiske Union står over for.

En opdateret liste over repræsentanterne er tilgængelig på:

www.europarl.europa.eu/relnatparl/en/about/contacts.

Programmer til støtte for "Formandskabets Parlament"

Interparlamentarisk samarbejde og meningsudvekslinger intensiveres i den forberedende fase af hvert EU-formandskabs parlamentariske dimension. Hvis parlamentet i et land, der for første gang har det skiftende formandskab for Rådet for Den Europæiske Union, skriftligt anmoder om Europa-Parlamentets assistance til at forberede aktiviteterne i formandskabets parlamentariske dimension, kan Europa-Parlamentet bidrage til programmets udgifter på delebasis med det

pågældende parlament inden for grænserne af forsvarlig økonomisk forvaltning. Inden for rammerne af dette program bestræber Europa-Parlamentet sig på at tilbyde skræddersyet støtte baseret på formandskabets behov og prioriteter.

Efter ændringer i tidsplanen for formandskaberne for Rådet for Den Europæiske Union har vi nu en hidtil uset ubrudt række af medlemsstater, der alle kommer til at stå ved roret i EU for første gang: Slovakiet, Malta, Estland og Bulgarien. Disse landes parlamenter har bekræftet deres interesse i EU's støtteprogram for formandskabet.

På initiativ fra det maltesiske parlament blev der tilrettelagt et besøg i Malta som forberedelse til den parlamentariske dimension af dette lands formandskab. Direktoratet for Forbindelser med De Nationale Parlamenter var repræsenteret ved et seminar om nærhed, som blev afholdt ved denne lejlighed.

I 2017 arrangerede Direktoratet med held flere studiebesøg og informationsmøder for eksperter fra det estiske og bulgarske parlament i flere af Europa-Parlamentets udvalg og tjenestegrene. Der er planlagt et lignende program for det rumænske parlament.

Deltagere i programmet bekræftede, at tidlige meningsudvekslinger hele vejen igennem var særligt nyttige for udarbejdelsen af tidsplanen for og en bedre planlægning af den parlamentariske dimension. Netværkssamarbejde med alle relevante samtalepartnere (medlemmer af Europa-Parlamentet, embedsmænd ved Europa-Parlamentet, parlamentsrepræsentanter, ITEX-chefteknikeren, COSAC's sekretariat, projektgrupper på interparlamentariske konferencer) og deling af læren af nylige erfaringer var højt værdsat. Overførslen af sagkundskab og den stadige kommunikation sikrede også sammenhængen i forskellige formandskaber.

Ugentlig dagsorden for aktiviteter, der involverer de nationale parlamenter

Direktoratet offentliggør en del information om begivenheder, der er relateret til eller involverer de nationale parlamenter i *Weekly Agenda*. Formålet er at øge gennemsigtigheden og synligheden af de mange interparlamentariske aktiviteter, der gennemføres. *Weekly Agenda* sendes til alle medlemmer af og de fleste tjenestegrene i Europa-Parlamentet. Den indeholder de kommende to ugers begivenheder.

7. BILAG

BILAG I – COSAC-møder – emner og hovedtalere 2017

COSAC-arrangement	Emner	Europa-Parlamentets hovedtaler/panelmedlem
Formandsmøde Malta, 22.-23. januar 2017	I Betragtning over det maltesiske EU-formandskab II Drøftelse om Kommissionens årlige arbejdsprogram for 2017	Danuta Hübner, formand for Europa-Parlamentets Udvalg om Konstitutionelle Anliggender (AFCO)
Plenarmøde på det 57. COSAC Malta, den 28.-30. maj 2017	I Betragtning over det maltesiske formandskab II De nationale parlamenters rolle i EU's fremtid III Resultatet af den britiske afstemning – status IV Udvidelse af den blå økonomi – Mod en mere bæredygtig integreret havpolitik V Migration – Bekæmpelse af menneskesmugling og -handel samt vedtagelse af en menneskelig og effektiv tilbagesendelses- og tilbagesendelsespolitik.	Mairead McGuinness, første næstformand for Europa-Parlamentet Danuta Hübner, formand for Europa-Parlamentets Udvalg om Konstitutionelle Anliggender (AFCO)
Formandsmøde Tallinn, 9.-10. juli 2017	I Det estiske formandskabs prioriteter II Fra startup- til scaleup-virksomheder – EU's uudnyttede potentiale	
Plenarmøde på den 58. COSAC Tallinn, den 26.-28. november 2017	I Den Europæiske Unions fremtid II At bringe Den Europæiske Union tættere på borgerne – hvad er de nationale parlamenters bedste praksis? III Det digitale indre marked: den aktuelle udvikling for e-service IV Opbygning af en effektiv og bæredygtig sikkerhedsunion V Den eksterne dimension af migrationen: Forebyggelse og begrænsning af irregulær migration	Danuta Hübner, formand for Europa-Parlamentets Udvalg om Konstitutionelle Anliggender (AFCO)

Gå for mere detaljerede oplysninger vedrørende dagsordenen for COSAC-møder som udsendt af formandskaberne til COSAC-websitet: <http://www.cosac.eu/>

BILAG II – Interparlamentariske møder arrangeret af Europa-Parlamentets udvalg i Bruxelles⁹ i 2017

EP-udvalg	Begivenhed	Deltagelse af			
		Nationale parlamenter ¹⁰			EP
		Medlemmer	Lande	Parlamenter /kamre	Medlemmer
ECON/BUDG/ EMPL	30. januar - 1. februar Europæisk Parlamentarisk Uge: Det europæiske semesters 2016-2017-cykluser Den interparlamentariske konference i henhold til artikel 13 i traktaten om stabilitet, samordning og styring i den økonomiske og monetære union	98	24	30	90 ECON/ PANA ICM – 49 EMPL ICM – 12 BUDG ICM – 29
LIBE	28. februar <u>Interparlamentarisk udvalgs møde:</u> "Den tredje reform af det fælles europæiske asylsystem – Klar til udfordringen"	46	18	21	40
FEMM	8.-9. marts <u>Interparlamentarisk udvalgs møde:</u> Kvindens økonomiske situation: "Vi står sammen"	25	15	16	19
AFCO	2. maj <u>Interparlamentarisk udvalgs møde:</u> "Gennemførelse af traktatens bestemmelser om de nationale parlamenter" Ordfører: Paulo Rangel	11	8	9	9
LIBE	11. maj <u>Drøftelse</u> mellem Europa-Parlamentet, de nationale parlamenter og civilsamfundet: Omfattende evaluering af EU's sikkerhedspolitik	13	9	9	16
LIBE	22. juni <u>Interparlamentarisk udvalgs møde:</u> "Udvikling af en EU-mekanisme for demokrati, retsstatsprincippet og grundlæggende rettigheder"	25	15	18	22
LIBE	9.-10. oktober Konstituerende møde i "Gruppen for Fælles Parlamentarisk Kontrol med Europol"	69	26	34	29 9. oktober 2017 (12) Fuldgyldige medlemmer af Gruppen: 10 Stedfortrædere: 1 Andre MEP'er: 1 10. oktober 2017 (17)

⁹ Medmindre andet angives, er alle møder interparlamentariske udvalgs møder.

¹⁰ EU's medlemsstater, kandidatlande og potentielle kandidatlande samt Schweiz og Norge.

					Fuldgyldige medlemmer af Gruppen: 12 Stedfortrædere: 2 Andre MEP'er: 3
ECON	10. oktober <u>Drøftelse mellem Europa-Parlamentet og de nationale parlamenter om landespecifikke henstillinger og fælles konsolideret selskabsskattegrundlag</u>	29	18	20	24
AFCO	11. oktober <u>Interparlamentarisk udvalgs møde:</u> Europas fremtid: "Perspektiverne for Europa-Parlamentets forslag og Kommissionens hvidbog"	25	16	19	11
DEVE	21. november <u>Interparlamentarisk udvalgs møde:</u> "Den europæiske konsensus om udvikling og de bæredygtige udviklingsmål"	23	22	26	27
AFET	21. november <u>Interparlamentarisk udvalgs møde:</u> "EU's tiltrædelsesproces i landene på Vestbalkan"	33	25	29	63
FEMM	21. november <u>Interparlamentarisk udvalgs møde:</u> "Istanbulkonventionen: bekæmpelse af vold mod kvinder på nationalt og EU-plan"	31	15	18	17
REGI	22. november <u>Interparlamentarisk udvalgs møde:</u> "De aktuelle centrale emner om samhørighedspolitikken og fremtiden for 2020"	22	13	15	33
I ALT		450			400

BILAG III – De nationale parlamenters¹¹ besøg hos Europa-Parlamentet (inklusive videokonferencer) 2017

Dato:	Land/kammer	Udvalg/andet
09/01/2017	FR – Assemblée Nationale	Reform af EU's emissionshandelssystem
12/01/2017	FR – Assemblée Nationale	Claude Bartolone, formand for den franske Nationalforsamling med delegation (parlamentsmedlemmer, embedsmænd, kabinetsmedlemmer)
17-19/01/2017	UK – House of Lords	Udvalget for EU-anliggender
25/01/2017	UK – House of Lords	Underudvalget om Økonomiske EU-anliggender
25/01/2017	FR – Assemblée Nationale	Besøg om den fælles landbrugspolitik
25/01/2017	DK – Folketinget	Arbejdsbesøg af embedsmænd
31/01/2017	NO – Stortinget	Det Stående Transport- og Kommunikationsudvalg i Stortinget
06/02/2017	NL – Tweede Kamer	Medlem af det nederlandske Tweede Kamer
06-07/02/2017	BG – Narodno Sabranie	Embedsmænd
08/02/2017	IR – Oireachtas	Fællesudvalget om EU-anliggender
08-09/02/2017	NO – Stortinget	Arbejdsbesøg af Stortinget
27/02/2017	UK – House of Commons	Udvalget for Walisiske Anliggender
28/02/2017	EE – Riigikogu	Møde med COSAC's formænd og kommissær Avramopoulos
02-03/03/2017	EE – Riigikogu	Generalsekretær og embedsmænd
03/03/2017	NO – Stortinget	Formanden for Det Stående Udenrigs- og Forsvarsudvalg
07/03/2017	FR – Assemblée Nationale	Arbejdsbesøg af embedsmænd
09-10/03/2017	EE – Riigikogu	Embedsmænd
20/03/2017	DK – Folketinget og det islandske Alting	Arbejdsbesøg af medlemmer og embedsmænd
23/03/2017	NO – Stortinget	Præsentation for lederne af Folkehelseinstituttet
23/03/2017	DK – Folketinget	Møde med folketingsmedlemmer fra Udenrigsudvalget og Europaudvalget, herunder én partileder og flere tidligere ministre, med Guy Verhofstadt, formand for ALDE-Gruppen, Europa-Parlamentets talsmand for brexitforhandlingsprocessen, og Danuta Hübner, formand for Europa-Parlamentets Udvalg om Konstitutionelle Anliggender
23/03/2017	FR – Assemblée Nationale	Embedsmænd på besøg hos tjenestemænd i Parlamentets udvalgssekretariater (ENVI, ITRE)
28/03/2017	UK – House of Commons	House of Commons' Udtrædelsesudvalg
28-30/03/2017	BG – Narodno Sabranie	Embedsmænd
29/03/2017	FR – Assemblée Nationale	ECON-sekretariatet
29/03/2017	UK – House of Lords	Dialog om brexit
30/03/2017	FR – Assemblée Nationale	Arbejdsbesøg af embedsmænd
20/4/2017	AT – Nationalrat	GD COMM, GD INLO
25/04/2017	UK – House of Commons	Særligt Udvalg
26/04/2017	DK – Folketinget	Europaudvalget
26-28/04/2017	BG – Narodno Sabranie	Embedsmænd
03/05/2017	UK – House of Commons	Særligt Udvalg

¹¹ De nationale parlamenter i EU, det norske parlament, Nordisk Råd.

03/05/2017	UK – House of Lords	Dialog om brexit
04/05/2017	UK – House of Lords	Dialog om brexit
09/05/2017	GR – Vouli ton Ellinon	Besøg af formanden for det græske parlament
30/05/2017	IT – Camera dei Deputati	Udvalget om Fremmedhad, Racisme og Had (Jo Cox-udvalget) under forsæde af Laura Boldrini, formand for det italienske Camera dei Deputati, og det italienske medlem af Europa-Parlamentet Cécile Kashetu Kyenge, formand for Parlamentets tværpolitiske gruppe om mangfoldighed og bekæmpelse af racisme (ARDI) (videokonference)
06/06/2017	UK – House of Commons	Studiebesøg
07/06/2017	EE – Riigikogu	Formændene fra Udvalget om Udenrigsanliggender og Nationalt Forsvar
07-08/06/2017	EE – Riigikogu	Embedsmænd
07/06/2017	DE – Bundestag	Gruppe af studerende fra Humboldt Universitet
08/06/2017	ES – Cortes Generales	Møde mellem Las Cortes Generales de España og Europa-Parlamentets formand, Antonio Tajani
08/06/2017	NO – Stortinget	Medarbejdere fra Statnett
09/06/2017	NO – Stortinget	Praktikanter i det norske udenrigsministerium
26/06/2017	NL – Tweede Kamer	Europaudvalget
26/06/2017	NL – Tweede Kamer	Sven Koopmans, ordfører for "europæisk valgret"
27-28/06/2017	LT – Seimas	Delegation fra det litauiske parlament
04-05/07/2017	UK – House of Commons	Arbejdsbesøg af embedsmænd
10/07/2017	IR – Houses of the Oireachtas	Embedsmænd
10/07/2017	NL – Tweede Kamer	Delegation fra det nederlandske Tweede Kamer
10-13/07/2017	UK – House of Commons	1 medlem og 1 embedsmand
12/07/2017	UK – House of Lords	Brexit
04/09/2017	UK – House of Commons	Hilary Benn, parlamentsmedlem
05/09/2017	SV – Riksdagen	Udvalget om Industri og Handel
12-13/09/2017	FR – Assemblée Nationale	Europaudvalget
21/09/2017	FR – Assemblée Nationale	Studiebesøg
20/09/2017	FR – Assemblée Nationale	Studiebesøg
22/09/2017	FR – Assemblée Nationale	Studiebesøg
25/09/2017	NL – Eerste Kamer	Udvalget om EU-anliggender
25/09/2017	UK – House of Commons IR – Houses of the Oireachtas	Udvalget om EU-anliggender i den britisk-irske parlamentariske forsamling (BIPA)
27/09/2017	IT – Camera dei Deputati	Medlemmer af landbrugsudvalget og italienske parlamentsmedlemmer fra PECH-udvalget (videokonference).
28/09/2017	DK – Folketinget	Arbejdsbesøg af embedsmænd
04/10/2017	FI – Eduskunta	Udvalget om Fremtiden – "Videnskabeligt fremsyn"
10-11/10/2017	LT – Seimas	Viktoras Pranckietis, formand, og Gediminas Kirkilas, næstformand i det litauiske parlament
11-12/10/2017	RO – Senat	Parlamentsmedlem Radu Oprea
12/10/2017	IT – Senato	Delegation fra det italienske senat
12/10/2017	FR – Assemblée Nationale	Damien Pichereau
13/10/2017	SV – Riksdagen	Studiebesøg fra det svenske parlaments administration i (EU-koordineringsenheden) og møde med bl.a. Europa-Parlamentets udvalgsmedarbejdere
20/10/2017	NO – Stortinget	Præsentation til medarbejdere fra Norges mission til EU
30/10/2017	DK – Folketinget	Udvalgssekretærer fra sektorudvalg
06/11/2017	FR – Assemblée Nationale	Arbejdsbesøg af embedsmænd
06-09/11/2017	BG – Narodno Sabranie	Embedsmænd
07/11/2017	FR – Assemblée Nationale	Bilaterale møder om Europa-Parlamentets kontrolprocedure

08/11/2017	UK – House of Lords	EU's politiske beslutningsproces
08/11/2017	UK – House of Commons	Udvalg om Udtræden af Den Europæiske Union
16/11/2017	FR – Assemblée Nationale	Arbejdsbesøg af embedsmænd
20/11/2017	FI – Eduskunta	Det Store Udvalg
20/11/2017	FR – Assemblée Nationale	Arbejdsbesøg af embedsmænd
22/11/2017	EE – Riigikogu	Generalsekretæren for Riigikogu
23/11/2017	UK – House of Commons	Besøg i INTA-udvalget
27/11/2017	FR – Assemblée Nationale	Arbejdsbesøg af embedsmænd
29/11/2017	DK – Folketinget	Europaudvalget
01/12/2017	NO – Stortinget	Arbejdsbesøg af embedsmænd
04/12/2017	NL – Tweede Kamer	Det Stående Udvalg om Økonomi i det nederlandske Tweede Kamer
04-05/12/2017	IR – Houses of the Oireachtas	Det Blandede Udvalg om Landbrug, Fødevarer og Fiskeri
05/12/2017	FR – Assemblée Nationale	Parlamentsmedlemmer og embedsmænd til mødes hos Bernd Lange, formand for INTA-udvalget
07-08/12/2017	BG – Narodno Sabranie	Embedsmænd

BILAG IV – Data om mekanismen for tidlig varslng

Retsudvalget, der er kompetent med hensyn til overholdelse af nærhedsprincippet i Europa-Parlamentet, har fastsat følgende definitioner af indlæg fra de nationale parlamenter:

- **"Begrundede udtalelser"** er indlæg, som angiver, at et forslag til retsakt ikke efterlever nærhedsprincippet, og som er blevet tilstillet Europa-Parlamentet inden for den frist på otte uger, der henvises til i artikel 6 i protokol nr. 2 til Lissabontraktaten.
- **"Bidrag"** er alle andre indlæg, som ikke opfylder ovenstående kriterier for en begrundet udtalelse.

Indlæg modtaget af de nationale parlamenter i 2017			
		Begrundede udtalelser	Bidrag
Medlemsstat	Parlament/kammer	2017	2017
Østrig	Nationalrat	0	0
Østrig	Bundesrat	6	9
Belgien	Chambre des Représentants	0	3
Belgien	Sénat	0	0
Bulgarien	Narodno Sabranie	0	0
Kroatien	Hrvatski Sabor	0	2
Cypern	Vouli ton Antiprosópon	0	4
Tjekkiet	Poslanecká sněmovna	1	18
Tjekkiet	Senát	1	45
Danmark	Folketinget	0	8
Estland	Riigikogu	0	0
Finland	Eduskunta	0	0
Frankrig	Assemblée Nationale	2	0
Frankrig	Sénat	7	19
Tyskland	Bundestag	6	4
Tyskland	Bundesrat	3	28
Grækenland	Vouli ton Ellinon	0	2
Ungarn	Országgyűlés	2	0
Irland	Houses of Oireachtas	2	1
Italien	Camera dei deputati	0	24
Italien	Senato	1	42
Litauen	Seimas	0	0
Luxembourg	Chambre des Députés	0	0
Letland	Saeima	0	0

Malta	Kamra tar-Rappreżentanti	0	0
Nederlandene	Tweede Kamer	2	6
Nederlandene	Eerste Kamer	2	2
Polen	Sejm	2	1
Polen	Senat	4	5
Portugal	Assembleia da República	0	64
Rumænien	Camera Deputaţilor	1	10
Rumænien	Senat	2	24
Spanien	Cortes	1	46
Sverige	Riksdagen	4	0
Slovenien	Državni Zbor	0	0
Slovenien	Državni Svet	0	0
Slovakiet	Národná rada	0	3
Det Forenede Kongerige	House of Commons	0	2
Det Forenede Kongerige	House of Lords	0	0
I ALT		49	372

Denne tabel viser kun dokumenter fra de nationale parlamenter, der blev fremsendt som svar på forslag til retsakter under Lissabontraktatens protokol nr. 2. Den omfatter ikke dokumenter fremsendt som reaktion på ikke-lovgivningsmæssige høringsdokumenter, grøn- eller hvidbøger (den såkaldte "uformelle politiske dialog").

BILAG V – Det Europæiske Center for Parlamentarisk Forskning og Dokumentation (ECPRD)

A. Spørgsmål som Europa-Parlamentets politiske organer og tjenestegrene i 2017 har søgt oplysninger om hos ECPRD-netværket ved sammenlignende forespørgsler

- 3525 Bedste praksis og innovative tiltag til fremme af ligestilling mellem kønnene i Europa-Parlamentets forvaltning
- 3488 Vederlag til medlemmer af nationale parlamenter
- 3458 Tilrettelæggelse af høringer i parlamenter
- 3436 Elektroniske signaturer i lovgivningsprocessen
- 3368 Affaldssortering i parlamentskontorer

Desuden besvarede Europa-Parlamentet følgende forespørgsler fra andre ECPRD-parlamenter:

- 3597 Uafhængig konsekvensanalyse (forudgående) af lovforslag: metoder, omkostninger og midler
- 3606 Ungdomsprogrammer i parlamenter
- 3568 Strategi for onlinekommunikation
- 3563 Sundhed – lægeklinik i Parlamentet
- 3554 It-ressourcer i Parlamentet
- 3578 Afstemningsteknologi i parlamenter
- 3549 Oversættelsestjenester i Parlamentet
- 3511 Børnepasning i parlamenter
- 3514 It-centralisering i parlamenter: Opdateringer af operativsystem og sikkerhedspatches
- 3528 Nedsættelse af udvalg for andragender i parlamenter
- 3505 Parlamentsaktiviteter og FN's dagsorden for bæredygtig udvikling
- 3444 Spørgeskema til ECPRD-seminaret om parlamenterens arbejde med spørgsmål vedrørende finansielle markeder (Athen, 5.-6. oktober 2017)
- 3487 Udveksling af forskningsrapporter
- 3476 Brugertilfredshedsundersøgelse
- 3453 Biblioteker og forskningstjenester
- 3452 Brug af inkluderende sprog i udarbejdelsen af normative retsakter
- 3445 Brug af parlamentsmedlemmers private biler til parlamentariske formål
- 3442 Diplomatspas til parlamentsmedlemmer
- 3402 Parlamentsmedlemmers persondatatablad
- 3421 Museum i Parlamentet
- 3401 Stigning i budgettet for parlamentariske forsamlinger
- 3376 Biblioteker, forsknings- og dokumentationstjenester i parlamenter: erfaringer, tendenser og perspektiver (undersøgelse til ECPRD-seminaret i Rom den 8.-9. juni 2017)
- 3358 Spørgeskema om stedfortræderes økonomiske situation
- 3383 Praksis med præambler i retsakter
- 3361 Parlamenterens deltagelse i udenrigspolitikken
- 3352 Spørgeskema til ECPRD-seminaret "Parlamenterens legitimitet og de nye tilsynsinstrumenter"
- 3372 Fremsynsaktiviteter i parlamenter
- 3354 Personale i parlamentariske biblioteker, forskningstjenester, journaliseringsenheder og arkiver

- 3344 Gennemførelsen i parlamenter af forordning (EU) 2016/679 om databeskyttelse
- 3326 Hvordan hører parlamenter borgere og interesserede parter?
- 3314 Parlamenters forskningstjenester

B. ECPRD-seminarer og vedtægtsbestemte møder i 2017

Seminarer		
Seminaret "Parlamenters legitimitet og de nye tilsynsinstrumenter" (interesseområde Parlamentarisk praksis og procedure)	Lissabon	8.-9. maj
Seminaret "Biblioteker, forsknings- og dokumentationstjenester: sammenligning af erfaringer, tendenser og perspektiver" (interesseområde Biblioteker, forskningstjenester og arkiver)	Rom, Senato og Camera dei deputati	8.-9. juni
Seminaret "Følgerne af de budgetmæssige begrænsninger for investeringer i it-tjenester i parlamenter" (interesseområde IKT i parlamenter)	Valetta	14.-15. september
Seminaret "Fremtiden for parlamentariske forskningstjenester og biblioteker på et område i hastig udvikling: optimering af kvalitet, service, levering og relevans" (interesseområde Biblioteker, forskningstjenester og arkiver)	Bruxelles, Europa-Parlamentet	21.-22. september
Seminaret "Parlamenters arbejde med spørgsmål vedrørende finansielle markeder" (interesseområde Økonomiske og budgetmæssige anliggender)	Athen	5.-6. oktober
Vedtægtsbestemte møder		
Forretningsudvalgs møde	Wien	9.-10. marts
Forretningsudvalgs møde	Stockholm	28.-29. september
Den årlige konference for korrespondenter 40 år med ECPRD	Strasbourg, Europa-Parlamentet og PACE	19.-21. oktober

C. Spotlight på parlamenterne i Europa

- Nr. 14 Medlemsstaterne: Ingen særlige forfatningsbestemmelser om udtrædelse af EU
- Nr. 15 Ansættelse af familiemedlemmer som parlamentariske assistenter
- Nr. 16 Spredning af hadtale gennem sociale netværk
- Nr. 17 Tiltag til nedbringelse af forbruget af plastikposer og engangsservice
- Nr. 18 Strafferetlige sanktioner i EU-medlemsstaternes lovgivning om ulovlig indrejse og ophold

EU-MEDLEMSSTATERNES NATIONALE PARLAMENTER

Marts 2018

direkte valgt

indirekte valgt/udnævnt/andet

<p> Belgique/België/ Belgien BELGIEN</p> <p>Kamer van volksvertegen- woordigers/ Chambre des représentants/ Abgeordneten-kammer 150 </p> <p>Senaat/ Sénat/ Senat 60 </p>	<p> България BULGARIEN</p> <p>Народно събрание (Narodno sabranie) 240 </p>	<p> Česká republika DEN TJEKKISKE REPUBLIK</p> <p>Poslanecká sněmovna 200 </p> <p>Senát 81 </p>	<p> Danmark DANMARK</p> <p>Folketinget 179 </p>
<p> Deutschland TYSKLAND</p> <p>Deutscher Bundestag 709 </p> <p>Bundesrat 69 </p>	<p> Eesti ESTLAND</p> <p>Riigikogu 101 </p>	<p> Éire/Ireland IRLAND</p> <p>Dáil Éireann 158 </p> <p>Seanad Éireann 60 </p>	<p> Ελλάδα GRÆKENLAND</p> <p>Βουλή των Ελλήνων (Vouli ton Ellinon) 300 </p>
<p> España SPANIEN</p> <p>Congreso de los Diputados 350 </p> <p>Senado 208 </p> <p>58 </p>	<p> France FRANKRIG</p> <p>Assemblée nationale 577 </p> <p>Sénat 348 </p>	<p> Hrvatska KROATIEN</p> <p>Hrvatski sabor 151 </p>	<p> Italia ITALIEN</p> <p>Camera dei Deputati 630 </p> <p>Senato della Repubblica 315 </p> <p>5 </p>
<p> Κύπρος CYPERN</p> <p>Βουλή των Αντιπροσώπων (Vouli ton Antiprosopon) 56 </p>	<p> Latvija LETLAND</p> <p>Saeima 100 </p>	<p> Lietuva LITAUEN</p> <p>Seimas 141 </p>	<p> Luxembourg LUXEMBOURG</p> <p>Chambre des Députés 60 </p>
<p> Magyarország UNGARN</p> <p>Országgyűlés 199 </p>	<p> Malta MALTA</p> <p>Il-Kamra Tad-Deputati 67 </p>	<p> Nederland NEDERLANDENE</p> <p>Tweede Kamer 150 </p> <p>Eerste Kamer 75 </p>	<p> Österreich ØSTRIG</p> <p>Nationalrat 183 </p> <p>Bundesrat 61 </p>
<p> Polska POLEN</p> <p>Sejm 460 </p> <p>Senat 100 </p>	<p> Portugal PORTUGAL</p> <p>Assembleia da República 230 </p>	<p> România RUMÆNIEN</p> <p>Camera Deputatilor 329 </p> <p>Senat 136 </p>	<p> Slovenija SLOVENIEN</p> <p>Državni zbor 90 </p> <p>Državni svet 40 </p>
<p> Slovensko SLOVAKIET</p> <p>Národná Rada 150 </p>	<p> Suomi/ Finland FINLAND</p> <p>Eduskunta 200 </p>	<p> Sverige SVERIGE</p> <p>Riksdagen 349 </p>	<p> United Kingdom DET FORENEDE KONGERIGE</p> <p>House of Commons 650 </p> <p>House of Lords 785 </p>

RELNATPARL@EP.EUROPA.EU

WWW.EUROPARL.EUROPA.EU/RELNATPARL